

Fiurerio užuojauta Petainui

VICHY. XI. 13. Kaip oficialiai pranešama, Fiureris Prancūzijos valstybės galvai generolo Huntzigerio mirties proga pasiuntė telegramą, kurioje prašo maršalą Petainą dėl tragiškos generolo Huntzigerio ir jo karininkų mirties priimti jo nuosirdžios užuojautos užtikrinimą.

Atsistatydino Islandijos vyriausybę

AMSTERDAMAS. XI. 13. Islandijos regentas, britų informacijų biuro žiniomis, priėmė kabineto atsistatydinimo pasiūlymą. Ministrų pirmninkui Jonassonui regentas pavedė toliau vadovauti kabinetui, kol bus sudaryta nauja vyriausybė.

Čiangkaiškas šaukiasi pagalbos

NEW YORKAS. XI. 13. „United Press“ iš informuotų Londono sluoksnių patyrė, kad Čiangkaiškas kreipėsi su skubu pagalbą prašymu į Rooseveltą ir Churchillį, prašydamas Čungkingo Kiniją ap rūpinti naikintuvais ir bombonešiais. Jis nurodė pavojų, kuris grėšia Birmos kelio apgynimui, jei nebus suteikta parama.

Vokiečiai puola Kerčo sustiprinimus

Keli jūros kranto sustiprinimai jau paimti

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. XI. 13. Karo pajėgų vyriausioji vadovybė praneša: Krieme vokiečių kariuomenė puola Kerčo sustiprinimus. Keli jūros kranto sustiprinimai, į pietus nuo to miesto, jau paimti. Stiprios karo aviacijos pajėgos puolė sovietų laivus Sevastopolio uoste, Kerčo sąsiauryje ir prie Juodosios

jūros siaurės rytų krante. Buvo sunkiai sužaloti trys kreiseriai, vienas laivas naikintojas ir penki dideli prekybos laivai. Pataikiusios bombos padarė taip pat daug žalos uosto srityse. Likusiame Rytų fronte vietinio pobūdžio karo veiksmai davė daugiau laimėjimų. Sunkiosios kariuomenės bateri-

jos šaudė į svarbius karinius taikinius Leningrade, taip pat Kronštado uoste ir laivų statyklose.

Iš oro buvo sėkmingai bombarduojamas Leningradas ir Maskva.

Jūros srityje aplink Angliją karo lėktuvai dienos metu numestomis bombomis sužalavo du didelius prekybinius laivus.

Suomijos atsakymas ypatingai stipriai pagrįstas

Švedų spaudos komentarai

STOCKHOLMAS. XI. 13. Suomijos atsakymą Jungtinėms Valstybėms sukėlė stiprų atgarsį vietos spaudoje. Artimas vyriausybės organas „Social-Demokraten“ pabrėžia, kad, atsižvelgiant į neaškus Amerikos taikos čiulptuvų suformulavimą, nėra galima stebėtis, kad Suomija laikosi šaltai nenuolaidžiai.

Suomija savo audringoje istorijoje turi per daug karčių patyrimų didžiosios rusų valstybės pavėsyje.

Laikraštis išsitaria šitaip: „Mes, švedai, ypatingai lengvai galime suprasti Suomijos nusistatymą, juo labiau, kad Suomijos savarankiškumas ir mums turi didelę reikšmę. Mes turime į Suomijos problemą visuomet žiūrėti didesniųjų šiaurės klausimų požūriu. Sunku yra suprasti, kodėl anglosaksų valstybės laiko save priverstomis daryti

spaudimą tokiai mažai valstybei, kaip Suomija, kuri iš prievartos kovoja už savo gyvybę ir už savo saugumą“.

„Stockholms Tidningen“ pabrėžia labai rūpestingą ir apgalvotą suomių atsakymo redakciją. Šis atsakymas savo esmiu ir nuosaikiu tonu turi padaryti įspūdį visiems teisingai ir sąžiningai galvojančioms skaitytojams. Laikraštis baigia šitaip: „Sakinys, kad Suomijos ir kitų šiaurės valstybių laisvė yra būtina: reikalinga šiaurės atečiai, yra reikšminga, bet kuriai padėčiai esant, vis viena, kas tai laisvei grasintų“.

„Svenska Dagbladet“ apibūdina suomių atsakymą, kaip ypatingai stipriai pagrįstą.

Laikraštis reiškia nuomonę, kad Švedija esanti tvirtai nusistatiusi nenuolaidžiai laikytis savo ligšiolinės politinės linijos. Tačiau Suomijos įtraukimas į didžiųjų valstybių karą turi būti laikomas nauju sunkinančiu veiksniu ligšioliniame Švedijos kelyje. Apie tai Londone ir Vašingtone turėtų būti gerai žinoma. Suomijos reikalas, baigia „Svenska Dagbladet“, visuomet yra ir Švedijos reikalas.

Smulkmenos apie gen. Huntzigerio lėktuvo žuvimą

VICHY. XI. 13. Dėl lėktuvo katastrofos, per kurią žuvo Prancūzijos karo ministeris generolas Huntzigeris, trečiadienį vakare buvo patirta dar šių smulkmenų. Karo ministerio keturių motorų Potez 662 tipo mašina trečiadienį priešpie, tuoj po 8 val., išskrido iš Alžiro ir apie 11 val. nusileido Marselio-Marighane aerodrome. Lėktuvui nuskrudus toliau, 12.53 val. buvo duota paskutinioji žinia per radiją, kad lėktuvas pastebėtas jau 80 kilometrų į pietvakarius nuo Vichy prie Isoire, Massive Central kalnuose. Padarius Vichy aerodrome visus pasiruošimus sutikti karo ministerį, iš lėktuvo buvo gauta radiograma, kad jis dėl audros apledėjimo pavojaus esąs priverstas pasukti atgal į pietus. Po to pilotas, matyti, bus mėginęs vėl pasiekti Marignane, tačiau dėl žemai pakibusių debesų, tur būt, nustojo orientuotis. Prancūzijos aviacijos ministerijoje manoma, kad lėktuvas, kuris, vengdamas apledėjimo, turėjo nusileisti žemyn, bus užkliuvęs už

kalnų. Prie Le Bréau, pietiniame Massive Central šlaitė, kur lėktuvas nukrito, yra iki 1.300 metrų aukščio kalnų viršūnė. Vienos darbo stovyklos nariai rado lėktuvą visiškai sudegusį, lavoną, kurių buvo surasta 6, buvo suanglėję ir neatpažįstami. Lėktuvo laikrodžiai buvo sustoję 13,03 val. Lėktuvu skrido šie keleiviai: Karo ministeris generolas Huntzigeris, jo civilinio kabineto viršininkas Labusquière, jo adjutantas de Royere, pilotas Lefèvre, radiotelegrafininkas, mechanikas, fotografas ir tarnas.

VICHY. XI. 13. Oficialiame pranešime apie Prancūzijos karo ministerio generolo Huntzigerio mirtį sakoma: Generolas Huntzigeris mirė per lėktuvo katastrofą, grįždamas iš savo inspekcinės kelionės Prancūzų Afrikoje. Ligi šiol tarp lėktuvo liekanų surasti 7 suanglėję lavonai.

Italų kariuomenės pranešimas

ROMA. XI. 13. Italų kariuomenės pranešimas skamba šitaip: Karo pajėgų vyriausiasis štabas praneša: Per Neapolio puolimą iš oro naktį į lapkričio 12 d. zenitiniai pabūklai numušė vieną prieško kovos lėktuvą. Nuostoliai padidėjo nuo šešių iki 16 užmuštų ir 34 sužeistų.

Viršum Sicilijos, be vakardienos kariuomenės pranešime paminėto lėktuvo, buvo pataikyta dar į vieną lėktuvą, kuris nukrito į jūrą. Kai kurių numuštų lėktuvų įgulos buvo paimtos ir nelaisvė. Jų tarpe buvo šeši karininkai.

Lapkričio 12 d. popiet vienas mūsų žvalgybinis lėktuvas, suąjęs į kovą su keturiais Hurricane tipo lėktuvais, numušė vieną prieško lėktuvą.

Šiaurės Afrikoje ašies valstybių karo aviacija sėkmingai puolė taikinius Tobruke. Vokiečių lėktuvai numetė bombų į vieną prieško aerodromą. Ten buvo sunaikinta ir sužalota keletas ant žemės stovėjusių lėktuvų.

Britų karo aviacija numetė bombų į Bengazį, Derną ir kai kuriuos Džebelo kolonizuotus kaimus. Buvo padaryta kai kuri žala. Viršum Dernos, kur prieško numestoms bomboms paaiškė į karo laukų ligoninę ir sužaidė keturis ligonius, buvo numuštas vienas prieško lėktuvas.

Rytų Afrikoje priešas tebekovojo sausumoje ir ore prieš Gondaro karo srities frontą. Mūsų kariuomenė atkakliai gynėsi ir padarė užpuolinkui didelių nuostolių.

Prancūzų protestas prieš „gengsterių ofenzyvą“

Nuo spalio 25 d. anglų lakūnai nušovė 11 laukuose dirbusių prancūzų

PARYŽIUS. XI. 13. Ambasadorių de Brinonas, kalbėdamas vakar su spaudos atstovais, pažymėjo, kad anglų lakūnų metodas apšaudyti kulkosvaidžiais prancūzų civilinius asmenis yra „gengsterių ofenzyva“. „Kaip Prancūzijos vyriausybės generalinis įgaliojimas okupuotoms sritims, pareiškiau — pažymėjo de Brinonas — griežtą protestą prieš anglų aviacijos elgesį“. Ambasadorius konstatavo, kad nuo spalio 25 d. anglų lakūnai iš kulkosvaidžių nušovė viso 11 prancūzų, dirbusių laukuose, kaimuose ir toli bet kurių karinių taikinių savo darba.

o eilė kitų buvo sunkiai sužeista. Pavyzdžiui, spalio 29 ir 31 d. d. buvo sunkiai sužeistos dvi kaimietės. Lapkričio 2 d. anglai apšaudė kulkosvaidžiais paprastą keleivinį traukinį, užmušdami mašinistą ir sunkiai sužeisdami pečiurą. Bet lapkričio 10 d. anglų aviacija, pastebėjo de Brinonas, sumušė „rekordą“.

Ji ne tik užmušė lauke vieną ūkininką ir vieną jauną vyrą, sužeidė 14 metų berniuką ir 15 metų mergaitę, bet ir apšaudė žvejų laivą, gaudžiusį silkes prie Treperto, taip pat sužeisdama keletą žmonių. Tą pačią dieną kitas anglų lėktuvas, kurį vėliau, prancūzų gyventojams džiaugiantis, numušė vokiečių zenitinė baterija, šaudydama visais kulkosvaidžiais užmušė ke-

turis prancūzus ir dar keletą sužeidė. „Galimas daktas, pareiškė baigdamas de Brinonas, kad tie „žygdarbiai“, kuriais anglų radijas dar giriasi, yra Stalino reikalaujami didžioji Vakarų ofenzyva. Bet aš sakau, kad čia gengsterių ofenzyva, per kurią nebuvo pataikyta į jokių karinių taikinių ir kuri tik atvėrė prancūzams akis dėl anglų metodų“.

Amerikos atstovų rūmai priėmė neutralumo įstatymo pakeitimą

Rooseveltas ir Hullis paskutinę minutę visokiais būdais darė įtakos balsavimui

NEW YORKAS. Po to, kai prezidentas Rooseveltas ir užsienių reikalų ministeris Hullis dar paskutinę minutę savo raštu atstovų rūmų demokratų partijos va-

dui mėgino padaryti įtakos į balsavimą dėl neutralumo įstatymo pakeitimo, atstovų rūmai įstatymo pakeitimo pasiūlymą priėmė su 212 balsų prieš 194. Tuo panaikintas neutralumo įstatymo nuostatas, draudžias Jungtinių Valstybių laivams įplaukti į karo zonas. Kaip žinoma, kongresas jau anksčiau yra pritaręs tam, kad būtų apginkluoti prekybos laivai.

NEW YORKAS. Pranešdama apie balsavimo rezultatus atstovų rūmuose, INS agentūra pažymi, kad Rooseveltas ir Hullis mėgino sueti į kontaktą su dar svyruojančiais atstovais, stengdamiesi juos palenkti savo pusėn. Pavyzdžiui, Hullis telefonavo tiems atstovams, dėl kurių balsų jis nebuvo tikras, o Rooseveltas pats priėmė demokratą Casey; mat, Rooseveltas bijojo, kad Casey gali pervesti į opozicijos pusę grupę Naujosios Anglijos valstybės atstovų. Hullis gi turėjo kiek ilgesni pasikalbėjimą su demokratu Dies. Sakoma, kad Rooseveltas prižadėjęs imtis griežtų priemonių prieš streikus, tuo siekdamas susilpninti kritikus, kurie šiuo klau-

simu daro Rooseveltui priekaištų. Atstovų rūmų pranešėjas Rayburnas perskaitė atstovų rūmuose Rooseveltui laišką, kuriuo galiausiai siekiama laimėti balsų už neutralumo įstatymo pakeitimą. Paskutiniųjų kalbėtojų tarpe, be kitų, buvo respublikonas Wadsworthas, kuris pasisakė už pakeitimo pasiūlymo priėmimą, tvirtindamas, kad visas neutralumo įstatymas daro žalą Jungtinių Valstybių saugumui. Tučtuojau po balsavimo atstovų rūmų pranešėjas pasirašė įstatymą, kuriam įsigaloti dar reikalingas tik Rooseveltto parašas.

Litvinovui skristi blogas oras

NEW YORKAS. XI. 12. Associated Press agentūra praneša iš Teherano, kad sovietų lėktuvas, kuriuo Litvinovas, Jungtinių Valstybių ambasadorius Steinhardtas ir britų informacijų direktorius Moncktonas yra išskridę, dar nepasiekė Amerikos. Britų organai nurodo į blogą orą ir tikisi, kad lėktuvas bus priverstas nusileisti tik vienoje vietoje.

Geležies rūdos turtai Kerčės pusiasaly

BERLIN. XI. 13. Kerčės pusiasalyje, kur įsiveržė į Krimą įvygiavusi vokiečių kariuomenė, yra viena iš didžiausių pasaulio geležies rūdos klodai. Bolševikai buvo apskaičiavę, kad čia geležies rūdos esama 2.722 milijonų tonų. Kadangi rūda čia guli didžiuliais sluoksniais ir nelabai giliai, tai ji gali būti lengvai ir be didelių išlaidų kasama. Joje yra mažiau geležies, negu neseniai paimtojo Krivoj Rogo rūdos kasyklose, bet už tai Kerčės rūdoje yra vienas procentas fosforo. Šitos rūdos kaskamas 1938 metais pasiekė tik 852.000 tonų metinės produkcijos, taigi buvo žymiai mažesnis, negu Krivoj Rogo, Kerčės rūda lengvai perdirbama moderniais metodais. Tai daroma ne tik Kerčėje, bet taip pat Mariupolyje ir Taganroge, kurie jau yra vokiečių ranko-

se. Todėl negali būti abejojimo, kad ilgai nei Kerčės pusiasaliui numatoma didelė ateitis.

SUOMIAMS NĖRA PAGRINDO PASITIKĖTI SOVIETAIS

NEW YORKAS. XI. 13. „Suomiai neturi pasitikėjimo Sovietų Sąjungai ir nėra jokio pagrindo, kad jie jai tikėtų“, — konstatuoja „New York Sun“ dėl Suomijos vyriausybės atsakymo į Jungtinių Valstybių memorandumą. Laikraštis pareiškia, kad ir reikėję laukti, jog Suomijos atsakymas bus neigiamas. Vašingtonas tiksliai susipažinęs su Suomijos atsakymu, tikėdamas, kad jis neužkerta kelio tolimesnėms deryboms.

Generalinio Komisararo Kaune Dr. von Renteln žodis agronomų suvažiavimui

Dėja, aš negaliu dalyvauti jūsų tokiame reikšmingame suvažiavime, nes mane pašaukė svarbūs tarėnbiniai reikalai. Tačiau būkite tikri, kad aš su nuoširdžiu priarimu seku jūsų suvažiavimą ir domiuosi jo rezultatais. Juk kovoje su bolševizmu ir plutokratija svarbu:

1) mobilizuoti Lietuvos žemę, tai yra ją visiškai įkinkyti ir pasiekti tokią produkcijos padidėjimą, koks ligi šiol buvo nežinomas, ir

2) suimti kiek galima išsamiau visą produkciją, kad tiek nugalintūji produkcijos armija, tiek civiliniai gyventojai būtų aprūpinti svarbiais maisto produktais.

Kaip tik jūs esate pašaukti šiuos tikslus vykdyti kaimuose ir atskirose sodybose ir būti mano vertingais bendradarbiais. Su apskričių žemės ūkio vadovų vokiečių pagalba jums turėtų sektis padidinti produkciją. Jei stinga dirbtinių trąšų, žemės ūkio mašinų ar kitokių įrankių, tai neturite nusotidrašos. Esu įsitikinęs, kad pagerinus žemės dirbimo technika,

vykdant melioraciją, gerinant sėklas ir kitomis priemonėmis galima pasiekti žymių rezultatų. Kaip tik šis suvažiavimas duos jums vertingų nurodymų ir patarimų, kuriuos jūs visais įmanomais būdais praršomi perduoti Lietuvos kaimo gyventojams. Kartu sakykite, kad kiekvienas produkcijos padidinimas atneša padidintą pajamą, kurios, žiūrint į ateitį, gali turėti lemiamą reikšmę, nes mano tvirtas nusistatymas yra tinkamu laiku padaryti sprendžiamų žingsnių nuosavybės sugražinimo reikalą. Mes į šį kraštą atėjome kaip bolševikų priešai ir norime, kai tik laiko sąlygos leis, panaikinti bolševikines priemones. Išgyjant naują nuosavybę, sutaupti pinigai gali būti labai naudingi.

Nustatytų duoninių javų, miežių, avižių, šieno, šiaudų, bulvių, gyvulių, paukščių ir pan. kiekių pristatymą reikia visuomet suprasti taip, kad tai yra gnyimosi priemonės šitame sunkiame kare. Aš rūpinšiuos, kad jos pasilyktų pakeliamose ribose. Atiduodant, pavyzdžiui,

gyvullus, prašau visą dėmesį atkreipti į tai, kad pasilyktų vertingi veisliniai ir darbo gyvuliai. Atiduodant bulves, prašau kreipti dėmesį į tai, kad ateinančiam pavasariui bet kokiomis aplinkybėmis būtų paliktos sėklos, atsižvelgiant dar į tai, kad bulvių sodinimo plotas turi būti 25% padidintas. Nustatytų kiekių pristatymas nėra koks sauvallavimas, bet būtina atskirų ūkių prievolė. Kiekvienas Lietuvos kaimo gyventojas turi visuomet atminti, kad nuo jam uždėtos prievolės vykdomo priklausu galutinis laimėjimas. Jums gi, kaip agronomams, kurie turi vadovauti kaimo gyventojams, tenka pareiga nurodyti jiems šią būtinumą ir mane visais atžvilgiais paremti. Man visiškai aišku, kad jūs su džiugia širdimi einate vykdyti savo uždavinio, kad jūs ne akimirksniu nesvyruojate ir kad vėliau galėsite man įrodyti savo darbo pasisekimą.

Generalinis Komisararas Kaune
(pas.) Dr. von RENTELN

Kapitono Schönnerbecko kalba, pasakyta agronomų darbo suvažiavimo atidarymo proga

Mano Ponios ir Ponai!
Šiandien prasidedančio agronomų darbo suvažiavimo proga aš jus širdingai sveikinu ir ypatingai sveikinu žemės ūkio generalinį tarėją, žemės ūkio Rūmų pirmininką, ponus direktorius, spaudos ir radijo atstovus.

Mano Ponios ir Ponai!
Ginkluotas žygis prieš bolševizmą yra išspręstas Vokietijos naudai. Nors galutinis kovos Rytuose baigimas gali trukti dar kurį laiką, bet mums jau atėjo laikas pradėti Europos atkūrimą ir užtikrinti maitinimo pagrindą armijai ir civiliniams gyventojams. Flureris lapkričio 8 d. yra kalbėjęs apie didelį Rytų Krašto derlingumą, kuris dabar turi būti sumobilizuotas įvykdyti didžiajam galutinės pergalės darbu. Aš savo artimiausių bendradarbių, sričių ir apskričių žemės ūkio vadovų, tarpe jau maždaug prieš tris savaites pradėjau kovą dėl gamybos Lietuvos srityje.

Šiandien reikia tą patį padaryti platesnėse ribose, pašaukti Lietuvos žemės ūkio atstovų ir jos agronomų tarpe. Jūs, mano agronomai, esate pašaukti būti tarpininkais tarp vokiečių vadovybės ir visų Lietuvos kaimo gyventojų. Jūs turite atlikti tikrai kilnų ir gražų uždavinį, visa tai išaiškindami kiekvienam atskiram ūkininkui, kad būtų užtikrinta reikalinga produkcijos kova žemės ūkio, gyvulininkystės, paukštinkystės ir pan. srityse. Jūs turite atlikti tą kruopštų darbą ir įtikinti kiekvieną ūkininką, kiek jis turi prisidėti prie atstatymo, ir turite kiekvienam iš jų išaiškinti gamybinės kovos tikslą.

Mano referentas gamybos reikalams ponas Dr. Gaul ypatingai nusipelnė, parengiant šią darbo suvažiavimą, ir aš jau šią valandą norėčiau pareikšti savo padėką. Aš pats tikrai dar turėsiu progų per šį darbo suvažiavimą su jumis asmeniškai susitikti ir išklausti jūsų nurodymų, kurie galėtų būti naudingi mūsų dabartiniam bendram darbu.

Ponas Generalinis Komisararas taip pat nepaprastai domėjosi agronomų darbo suvažiavimu. Jis pats čia atvykti negali ir aš dabar paskaitysiu jo žodį, kurį jis paskyrė šitam tokiame reikšmingame suvažiavimui. Linkiu suvažiavimui geros eigos ir visiškos sėkmės.

Igaliojinio Profesinems Sąjungoms Lietuvoje istaiga Kaunas, Vytauto pr. 63, pirkis įvairių raštinės baldų. Teirautis ir siūlyti Ūkio skyriui (I aukštas, 9 kamb.). 3531(1)

PADEKA

Ponui chirurgui d-rui prof. Kuznai. Nuoširdžiai dėkoju Tamstai už padarymą dviejų pavojingų operacijų iš karto, Miesto Sav. Ligoninėje, mano žmonai Pr. Kondrotienei, už didelį rūpestingumą ir gyvybės išsėlbėjimą. Jonas Kondrotas. 3510

Kauno apygardos Komisararo Tarėjui
p. Goštantui su žmona,
ponios motinai mirus, gilius užuojautos reiškia
Kalvarijos m. burmistras
ir m. saviv. tarnautojai

KRONIKA

PABRANGO KNYGOS

Daugelis kas iš ankščiau apsipirko knygų. Leidėjai džiaugėsi, kad Lietuvos knyga pradėjo plakti eti. Tačiau šomis dienomis lietuviškų knygų kaina pakilo dvigubai. Jei knyga mokėjo pvz. 10 lt., ar 10 rb., tai toji knyga dabar moka 2 RM. Tos kainos santykis liečia visas knygas — ir grožinę literatūrą ir Lietuvos Universiteto leidinius. Išimtį sudaro tik mokyklų vadovėliai. Čia kainos paliktos tos pačios, mokant Rm. ar rubliais. Tikimasi, kad tuo būdu ilgiau išleistų knygų užteks.

VYR. SAVITARPĖS PAGALBOS KOMITETO BŪSTINĖ

yra Darbo ir Sveikatos reikalų Vadybos būstinėje, Kaune, Gedimino 40, II aukšt.

Komiteto telefonai: reikalų vedėjo — 24805, sekcijų sekretorių ir buhalterio — 20821, sekretoriato — 23685.

XI. 15 FILHARMONIJOS LIAUDIES ANSAMBLIO KONCERTAS

„Dailės“ kooperatyvas jau pasiūvo ir šiomis dienomis išsiuntė į Vilnių kostiumus, o šiais, pagal dail. Tamošaičio eskizus pagamintais, kostiumais bus aprengtas Filharmonijos liaudies ansamblis, kuris Filharmonijoje sudaro lietuvių liaudies dainavimą, lietuvių liaudies muzikos instrumentų orkestrą ir lietuvių tautinių šokių ansamblį. Šį šeštadienį, lapkričio 15 d., bus pirmasis oficialus to ansamblio koncertas. Ansamblio menovadovas yra Jonas Švedas, jo pad. — A. Mikulskis, šokių vedėja — M. Baronaitė, kanklių instruktorius — Stepulis, pučiamųjų koncertmeisteris — Pakštas, solistų vadovas — B. Marjiošius.

Ansamblio atsiekimams vertinti yra sudaryta specialii komisija, kurion įeina: J. Gruodis, V. Marijošius, Dr. J. Balys, J. Čiurlionytė, prof. Sruoga, prof. Mykolaitis, Dr. Balžius ir kiti. Ansamblio pasirodymas visuomenėje kelia didžiausią susidomėjimą. Jo laukia ir Kaunas.

Vilniuje į pirmąjį koncertą bilietai jau išpirkti.

LNP ORGANIZUOJA REPREZENTACINĮ CHORA

LNP rado būtina reikala Kaune suorganizuoti chora. Tam tikslui yra pakviestas konservatorijos mokyto. Aleksandras Kačanauskas, kuris jau ankščiau su reprezentaciniu choru buvo aplankęs Pabaltijo kraštus — Latvija ir Estija.

NESAMDYKIME NEŽINOMŲ ASMENŲ

Miškuose besislapsta raudonarmiečiai kartais apsimeta darbininkais ir prašo ūkininkus darbo. Todėl tenka vengti samdyti nežinomus darbininkus, o pasamdžius nežinomą asmenį, neturintį asmens dokumentų arba su abejotinais asmens dokumentais, reikia apie tai neatidėliojant pranešti artimiausiai vietos policijai. Kitaip ūkininkas gali būti traukiamas teisimos atsakomybės, kaip slepiąs prieš kari.

UŽTEMĐYMAS

šandien nuo 16,43 ligi 7,27 val.

Kaip jie mus sušaudė

65

Atklampoje į naują vietą, pirmiausia nutarėme pasislėpti, kad kaip nors išblaškytume neseniai pergyventą baisų įspūdį. Vienas iš mūsų budoje, atidžiai klausydamas, kas darosi aplinkui, o kiti, pusiau sėdėdami į egles nugaromis atsiremę, užmigome. Bet laisvai ilsėtis neduoda pasiutusiai įkyrus uodai, kurių čia ištisi milijonai dūzgia. Ypatingi čia uodai — labai dideli su ilgais šnipais. Jie visur prieina ir suranda vietas, kur gali pačiulpti žmogaus kraujo. Net per drabužius, įleidę savo šnipus, pasiekia žmogaus kūną. Nosine ar skepetaitė užsidengęs veidą, nuo jų neapsiginsi — jie ją kiauurai praduria ir pasiekia, kas jiems reikia. Pasėlę jų ir stačiokiškumas: čia juos nubraukęs saujomis traškiai — jie į tai jokio dėmesio nekreipia, jų vietas tuojau kiti užima. Sukandžiotose vietose tuojau kyla raudoni spuogai, ir labai niežti, o vėliau tose vietose pasidaro šašai.

Kiek numigę pabudome. Nekoks buvo mūsų miegas, nes per miegą girdėjom lėktuvų užimą, nuolatinį bombardavimą vakaruose, šarvuotųjų trenksmą plentu, nesiliaujančią šaudymą ir šunų lojimą tam pačiam miške, iš kurio atėjome.

Niekaip negalėjome suprasti, ką jie ten taip šaudė. Sužinojome tik kitą dieną. Pasirodo, po šaudymo kitos dienos rytą tie patys enkavedistai grįžo su šunų gauja ir pradėjo medžioti miške pabėgusius naktinio šaudymo metu. Jie uždraudė vietas gyventojams vaikščioti ir važinėti tuo plentu; vieni jų medžiojo pabėgusius kalinius, o kiti krovė į sunkvežimius ant plento ir prie plento gulėčius lavonus ir kažin kur juos vežė. Tur būt, kur nors į balą juos suvertė. Daugelis mūsų pabėgėlių, kurie nepasitraukė į balas, o slapstėsi tam pačiam miške, žuvo nuo enkavedistų kulku. nes nuo šunų neįmanoma pasislėpti, o jie čia dar dvi dienas medžiojo.

Dabar pasipasakojom, kaip kuriam mūsų pavyko pabėgti. Pasirodo ir pulkininkas Juozas T. pabėgo lygiai taip pat, kaip ir aš. Šaudymui prasidėjus, jis taip pat, nesikeldamas iš vietos, tuojau nusiritė į griovį ir gulėjo negyvėlio pozicij, kol pasibaigė šaudymas. Bet ir šaudymui pasibaigus, jis nebėgo, o gulėjo drauge su užmuštaisiais, kaip tikras lavonas. Nors enkavedistų vadas ir buvo įsakęs patikrinti, bet enkavedistai užuot tikrinę, labai skubiai susėdė į sunkvežimius ir nuvažiavo Bobruisko kryptimi.

Mums labai rūpėjo, kas nutiko kitiems artimiesiems mūsų nelaimės draugams. Tik gerokai vėliau sužinojome, kad iš penkiasdešimt septynių lietuvių, kurie pateko į tų keturių šimtų nelaimingųjų grupę, pabėgti pavyko tik keletui žmonių. Visi kiti liko tenai miške, apie trys kilometrai nuo Červenės Bobruisko plentu, dešinėj pusėj. Dėl Červenės bombardavimo enkavedistai nepaprastai skubėjo ir nakties tamsa

padėjo išsigelbėti kunigams broliams Pranui ir Antanui, pulkininkui Antanui Š., pulkininkui Juozui T., gimnazistui Jonui Z., Pranui Z., Vincui M. ir man, o visus kitus — sušaudė.

Pabėgimo būdas — beveik visų tas pats. Tik broliai Pranas ir Antanas pabėgimo metu buvo išsiskyre. Trečią dieną jiedu netikėtai susitiko, beklaidžiodami miške tarp balų. Iš karto jiedu vienas kito nepažino, teisingiau sakant, netikėjo vienas antrą sutikę manydami, kad juos apėmė haliucinacija, kad jie ne brolis broli, bet šmėklas bei vaiduoklius mato. Jie ilgai žiūrėjo į vienas kitą, norėdami įsitikinti, ar neįsivaidena tik jiems. Pagaliau jų nervai nebesilaikė — jiedu staiga puolė vienas kitam į glėbį. Ir pasipylė visas tvenkinys ašarų, pergyventos baimės, siaubo, pamišimo ir džiaugsmo. iki isterikos. Dabar jiedu buvo laimingi, beveik ištuštine sklidingą savo kancijų taurę, nors vis dar įvairių šmėklų ir neapsakomos baimės persekiojami, kad vėl nepatektų į to paties pragaro galybių, enkavedistų, nagus, nebepalikdami vienas kito, klaidžiojo klaidiais miškais ir balomis, valgydami žoles, šakneles ir pušaičių metūgius. Jiedu kelias dienas taip klaidžiojo, vis laikydami vakarų krypties. Didžiausia jų buvo puota, kada jie rado šarkiukų lizdą. Šarkiukas nusipešė jie žalius taip ir suvalgė, nieko nepalikdami, tik plunksnas.

Vincas M., pirmajam šaudymui prasidėjus, kada enkavedistai iš abiejų plento pusių šaudė, šoko tiesiog pro jų grandinę ir pabėgo į miško gilumą. Jį palydėjo keletas šuvių, bet nepataikė.

(B. d.)

Knyga apie Raudonąjį Kryžių

Tur būt, pati pirmoji knyga, kuri pasirodė po birželio 22 d., yra knyga apie Raudonąjį Kryžių istoriją. Knygos autorius D. Werneris, o lietuvių spaudai paruošęs rašytojas Step. Zobarskas. Knygos pasirodymas tarytum atitinka aplinkybes, nes Raudonojo Kryžiaus ženklas dabar dažniau matomas, nors pati Raudonojo Kryžiaus istorija ne kiekvieno gerai žinoma. Niekas nėra laiduotas, kad Raudonas's Kryžius vienu ar kitu būdu kurią nors dieną vienam ar kitam nepadės. Todėl kiekvienam būtų pravartu susipažinti su gera knygele.

Be to, knygelė aktuali ir dabartiniams įvykiams. Pvz. knygutėje rašoma „1854 metais visuose laikraščiuose sumirgėjo žodis „Krymas“. Tą žodį ir dabartiniai laikraščiai mini. Tačiau knygelė Krimą mini tuo atžvilgiu, kad jau ano meto Krimo kare labai daug padėjo Raudonas's Kryžius. Tiktariau dar nepadėjo, bet ruošėsi padėti, nes padėo atskiri asmenys, dažniausia moterys ir mergaitės, išplaukusios padėti sužeistiesiems karo lauke. Tai artimo pagalbai organizacijos pati pradžia, nors tokių arimo pagarbos navedimų randaime nuo pat Biblijos laikų per visą istoriją.

Kauno visados organizacijoje, taip ir čia didelį vaidmenį suvaidino atskiri asmenys. Kai 1854 m. iškilo karas tarp prancūzų ir austrų Šiaurės Italijoje, tai didelės kautynės įvyko ties Solferino miesteliu, netoli Gardo ežero. Vienas jaunas šveicaras, vardu Henry Dunant'as, keliaudamas sustojo netoli Solferino ir tokiu būdu pasidarė kautynių liudininku. Henry Dunant'as buvo ne tik liudininkas, bet ir veikėjas. Pamatęs, kaip kenčia sužeistieji, jis griebsi padėti. Todėl iš vietos žmonių suorganizavo savanorių gelbėtojų būrį. Tačiau svarbiausias Dunant'o nuopelnas, kad jis aprašė kautynių įspūdžius ir kaudėjų vaizdus atskiroje, nedidelėje knygoje — „Solferino atsiminimai“.

Knyga plačiai paplito. Daugelis aukštųjų vyrų ir moterų susipažino su knyga. Drauge pasirodė ir kiti vyrų panašūs raštai. Aiškiau ir aiškiau ryškėjo mintis, kad turi būti sukurta viena tarptautinio pobūdžio, betgi atitinkanti vietos interesus, artimam gelbėti, kentančiam padėti tam tikra organizacija. Tai įvyko Genevoje, kur veikė tas pats Dunant'as ir kiti Genevos atstovai. Pradžioje susikūrė penktoji komitetas, kuris paruošė, nutiesė bendros organizacijos pagrindus. 1863 m. spalio mėnesyje tas penktoji komitetas sukvietė į Genevą kongresą iš 36 delegatų, kurie atstovavo šešiolika Europos valstybių. Čia buvo išskirti du pagrindiniai dalykai, būtent, kad toji nauja organizacija rūpintiesi slaugymu sužeistųjų ir ligonių, nežiūrint tautybės ir gėris tuos žmones, kurie rūpintis ligoniais, sužeistaisiais, t. y., gydytojus ir kitus gydymo atstovus. Drauge ir tuos rūmus, kur sužeistieji, ligonys yra gydomi ir slaugomi.

Raudonojo Kryžiaus organizacija pasirinko sau ir herbą. Šiandien jis visame pasaulyje žinomas. Tai Raudonas Kryžius baltame vėliavos lauke. Tačiau ir ta emblema susieta su Šveicarijos nuopelnais Raudonojo Kryžiaus reikale. Šveicarijos herbas yra baltas Kryžius raudoname dugne (pradžioje vieno Šveicarijos kontono ženklas). Čia padaryta tik maža pakaita, atitinkamai pakeičiant spalvas. Vėliau Raudonojo Kryžiaus organizacija apėmė visą pasaulį. Tur būt, nėra kamuo, kur Raudonojo Kryžiaus nebūtų. Visur Raudonasis Kryžius stengiasi padėti nelaimės ištiktiems, ypač ligos ir žaidos atveju. Pagaliau Raudonasis Kryžius organizuoja ir tautų jaunimą, kad jis suprastų sveikatos reikšmę, o nelaimėje mokėtų padėti.

Knygutėje nupasakota ir tolimesnė Raudonojo Kryžiaus veikla, ypač per Didįjį Karą ir po to karo. Tai vis daugiau ar mažiau girdėti dalykai. Tačiau knygutė patraukia dėmesį savo humaniška

Kraštas šalia karo

Portugalija, jos vadas, laulinė revoliucija ir kova dėl politinio satarankumo

Prieš kurį laiką Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas Rooseveltas paskelbė savo garsiąją tezę apie „Vakarų pusrutulio gynimą“. Keistu būdu į to pusrutulio ribas įsiai įtraukė ir Azorų bei Kapverdi salas, tardamas, jog jos esančios Amerikos priešakiniai postai Rytuose. Šis pareiškimas tiesiogiai paliečia portugalų širdis, nes gi tos salas yra sena Portugalijos nuosavybė. Kad su Rooseveltu maži juokai, portugalai labai gerai supranta: ak gi Islandijos užėmimas ir Jungt. Valstybių laivyno bazės tenai įrengimas labai vaizdingai byloja apie Amerikos slinkimą Europos link. Užtat ir

portugalų atsakymas buvo kad ir ramus, bet labai esmingas: Oliveira Salazaras, Portugalijos ministras pirmininkas, finansų ir užsienių reikalų ministeris, pavedė savo pasiuntiniui Vašingtone painformuoti Rooseveltą, jog Portugalija visomis ginklo išgalėmis priešinsiantis pasikėsinimui į jos neutralumą, o į Azorų bei Kapverdi salas tuoj buvo pasiųstos sustiprintos portugalų kariuomenės igulos.

Galima suprasti, kaip nemalonai toks savarankiškas mostas turėjo nusėbinti Vašingtoną ir su juo vien dūdon bepūčiantį Londoną, kuris daugiau kaip du šimtus metų buvo paprastes Portugaliją matyti tiek ūkiškai, tiek politškai sau priklausomą. Iš kur gi toks šitos nedidelės šalies atsitiesimas?

Iš tikrųjų, kiekvienas nustebtų, jeigu, pravertęs paskutiniojo dešimtmečio Portugalijos buities lapus, grįžtų maždaug į 1925 metus

ir imtų susipažinti su ano meto tos šalies padėtimi. Daug nereikėtų jam knistis nei aktuose, nei mokslinguose referatuose: viską kaip ant delno jam parodytų kukli išoro, bet klaidi turinio statistika, pavaizduojanti pusantro dešimtmėčio Portugalijos respublikos „laimėjimus“.

Nuo 1910 m., kada Portugalijoje buvo nugriauta monarchija ir valdžią paėmė masoniškai liberalinė vyriausybė, ligi 1925 metų šioji šalis turėjo 8 prezidentus. Iš jų 7 buvo pučo būdu nuverstai, o vienas, Sidonis Pais, 1917 m. užmuštas. Per tą laiką Portugalijoje buvo 43 vyriausybės, atseit, kone po tris kasmet, o 1920 m. net devynios. Nuo 1920 ligi 1925 m. vien Lisabonoj buvo 325 bombų atentatai, o per visą respublikos laikmetį 17 pučų bei perversmų.

Bet dabar neturėsim tikro vaizdo, jeigu neprisiminsim, jog Lisabonos ministerių kėdėse sėdį „ložių broliai“, susitarę su sau lygiais vyrais Madride, Paryžiuje ir Londone, jau komponavo gedulo maršą ir pačiai valstybinei Portugalijos nepriklausomybei. Krašto finansai jau buvo prie katastrofos slenkščio, ir vadinamoji Portugalijos vyriausybė, maldaudama Tautų Sąjungą paskolos, buvo sutikusi priimti iš Ženevos paskirtą komisarą diktatoriaus teisėmis!

Bet, laimei, subyrėjo ne Portugalija, o ligi šaknų supuvusi senoji sistema, kurią 1926 m. nušlavė sveika išlikusi kariuomenė, iškišdama į priekį trijų vyrų direktoriją — maršalą Gonez da Costa, Mendez Cabeceras ir gen. Carmona. Ap link juos, visus ginčus ir rietenas

užmiršę, susitelkė visi patriotiniai portugalų sluoksniai ir griebsi atkūrimo darbo.

Bet kada gen. Carmona, naujosios vyriausybės galva, o dabar prezidentas, susipažino su krašto finansais, jis skėstelėjo rankas: tai buvo nebe finansai, bet grynas bankrotas.

Tada gen. Carmonai kažkas paminėjo pavardę jauno finansų profesoriaus sename Coimbrės universitete. Reikalas buvo toks skubus, kad senukas generolas čia pat belaukiantį žurnalistą, atėjusį pasiteirauti apie naujosios vyriausybės sąstatą ir darbus, šitaip užkalbino:

— Naujoji vyriausybė, atrodo, yra geriausia, kokią šiuo metu galėjom suformuoti. Beje, gal tamsita kartais pažįsti tokį profesorių Salazarą, kurį mes, rodos, skiriame finansų ministereiu?

Žurnalistas, deja, nežinojo tik tiek, kad šitas vyras esąs parašęs puikią dizertaciją apie Portugalijos finansus.

Šeštadienį Salazaras atvažiavo ministeriauti į Lisaboną, ketvirtadienį jis jau vėl buvo grįžęs profesoriatui į Coimbrą: maršalas da Costa buvo atsiskąs duoti jam laisvas rankas finansams tvarkyti. Bet nei da Costa, nei Carmona patys vieni tų reikalų sudoroti nepajėgė, ir po kurio laiko jiedu vėl parsisaukė Salazarą, šįkart pripažinę jam diktatorines teises.

Jaunas, vos 37 metų amžiaus ministris stoji prie darbo. Jis pareikalavo griežčiausio taupumo, nukarpė visas nereikalingas išlaidas,

visur įsakė kuo griežčiausiai pašyti finansinio stabilingumo reikalą.

Pirmiesiems biudžetiniams metams pasibaigus, biudžetas jau buvo ne tik išlygintas, bet dar turėjo kel'olika milijonų pertekliaus.

Tas perteklius 1934 m. jau buvo pasiekęs 90 mil. dolerių, taip, kad vienas anglų finansininkas stebėdamasis pastebėjo, jog „tai yra toks laimėjimas, kokių istorija maža nežino“. — Per dvejus metus buvo išmokėtos ir valstybės skolos, kurios pradžioje siekė 102 mil. dolerių.

Taip tai nuo 1923 metų Portugalijos finansai ėmė sparčiai stabilizuotis, pragyvenimo išlaidos krūto, o gyvenimo lygis pakilo; bebankrutuojąs kraštas pasiekė visišką finansinį stabilingumą.

1931 m. Salazaras buvo paskirtas ministereiu pirmininku. Susitelkęs aplink save profesorius, teisininkus bei ūkio specialistus, jis ėmė kurti naują Portugalijos konstituciją — jis pradėjo politinę valstybės reformą. Eliminavęs iš viešojo gyvenimo tvarkymo politikus — bankrotininkus, jis ir į konstituciją neįleido anų puvėsio elementų. Palikęs nuosavybės, minties laisvės, organizacijų teises, jis tačiau panaikino partijų sistemą, nepagalėdamas ir tos partijos, kuriai pats priklausė. Toliau, Salazaras a metė prancūzų revoliucijos dogmą, buvusią XIX a. politinės galvosenos centre, jog asmuo sudaro socialinį vieneta:

Jis konstitucijoje paskelbė šeimą esant pagrindinę visuomenės celę.

Socialinėms reformoms vykdyti Salazaras ėmėsi organizuoti korporacinę sistemą.

Kaip Kaunas aprūpinamas maistu ir kuru

Kiek išduota leidimų kurui gauti

Šiuo metu Kauno gyventojai stengiasi apsirūpinti bulvėmis. Tam tikslui anksčiau buvo išduodamos kortelės bulvėms pirkti. Norint sklandžiai gyventojus aptarnauti, dabar Kauno miestas maisto kortelių išdavimo reikalu padalytas į 12 rajonų. Anksčiau maisto kortelių išdavimo kontoros veikė prie butų skyrių. Bet butų skyrių kontorų skaičių sumažinus, gyventojus maisto kortelėmis aprūpinti nebebuvo galima taip sklandžiai, nes butų skyrių kontoros koncentravosi daugiausia tuose rajonuose, kuriuose yra daugiausia nacionalizuotų namų. Taip tad vienai kontoral atiteko labai didelis gyventojų skaičius, o kitai gal net per mažas. Dabar, padalijus visą miestą į 12 vienodų gyventojų skaičiaus atžvilgiu rajonų, kiekviename tokiame rajone įsteigtos maisto ir prekių skyriaus kontoros. Padidinus kontorų skaičių, manoma, kad gyventojus bus galima aptarnauti laiku ir sklandžiai.

Bulvėms pirkti leidimai dar buvo išdavinėjami maisto prekių skyrių kontorose, veikiančiose prie butų skyrių. Ligoninės bei prieglaudos ir kitos tolygios įstaigos bulvių gavimo reikalu turėjo užpildyti atskirus pareiškimus. Paskutiniu metu jau yra parengtos naujos plieno gavimo kortelės, pagal kurias valkai iki 14 metų, kaip jau anksčiau skelbta spaudoje, gaus atitinkamą plieno kiekį. Šių kortelių išdavimas bus pradėtas tuoj, kai tik baigsis bulvių pirkimo kortelių išdavinėjimas. Bulvės gyventojams atgabenamos Nemunu baidokais, traukiniais bei kitomis susisiekimo priemonėmis. Nemažus bulvių kiekius pristato ir apylinkių ūkininkai. Kadangi kauniečiai jau dabar stengiasi bulvėmis apsirūpinti visiems metams, tad pristatomų bulvių kiekių dabar nepakanka. Tačiau netenka abejoti, kad nustatytais bulvių kiekiais bus aprūpinti visi.

Kuras buvo pradėtas normuoti š. m. rugpiūčio 29 d. Atsižvelgiant į turimas

nuotaikas. Knygos antrasis autorius, Step. Zobarskas, knygutės pradžioje pridėjo ir trumpą prakalbą, kaip ši knygutė atsirado. Knyga labai gerai, lengvai skaitoma. Be to iliustruota H. Witzigo piešiniais. Tačiau tenka pasėbėti, kad vertėjas, kai kur paliko tarptautinius žodžius, nors lengvai galė'o pakeisti lietuviškais, pvz., „Tuo padidindami konferencijos cerkliai“ (=rata), savo pulko, bataliono, kompanijos numerį“ (=kuopos).

D. Werner. Raudonojo Kryžiaus istorija. Versta iš prancūzų kalbos. Spaudai paruošė Step. Zobarskas. Lietuvos Raudonojo Kryžiaus leidinys. Kaunas, 1941. 121 psl. Kaina 50 pf.

J. Žg.

kuro atsargas ir taupumą, pradžioje kuras buvo duodamas tik virtuvėjų reikams. Tuo metu kurui pirkti leidimų buvo išduota nuo 500 iki 650 per dieną. Lygiagrečiai buvo pradėta tenkinti įstaigų bei įmonių darbininkų ir tarnautojų kuro pareikalavimai pagal sąrašus. Nuo rugsėjo mėn. 11—13 d. KMS kuro dalies darbas apėmė visus Kauno miesto kuro vartotojus, būtent, pavienius gyventojus, įstaigas, įmones, fabrikus. Tam likslui buvo sudarytos kelių rūšių anketos. Pagal jas vėliau buvo grupuojamas kuro paskirstymas. Pirmoje eilėje buvo aprūpinamos kuro įmonės, fabrikai, ligoninės, prieglaudos, įstaigos ir t. t. Smulkesnės įmonės, kurios vartoja tik malkas ir nedideliais kiekiais, kuru buvo aprūpintos visam sezonui. Stambesnės įmonės, kurios vartoja kietą kurą, k. a. anglis, koksą, tuo tarpu aprūpintos tik ribotam laikui. Vėliau šitos įmonės bus aprūpinamos pagal gaunamus kieto kuro transportus. Jei susidaro ypatingi trūkumai, tada stengiamasi prie esamų sąlygų patenkinti kuro pareikalavimą malkomis.

Reikalingam kurui gauti anketas pėdavė tik apie 60—65% gyventojų, o namų su centriniu apšildymu — 95%. Iš surinktų davinų paruošiamos kurų kortelės krosnims ir skirstomas kietas kuras centriniam šildymui. Laiku paduotoms anketoms kuro kortelės paruoštos ir pra-

dėtos dalinti nuo š. m. lapkričio mėn. 4 d. Pavėlavuoties anketas užpildyti kuro kortelės bus dalijamos vėliau.

Ligi šiol kurui gauti išduota leidimų:

Rugsėjo mėn. malkų:	
virtuvėms apie 30.000 erdm	
krosnims žiem. 3.328 „	
įstaigoms 3.500 „	
Iš viso	36.828 erdm

Spalio mėn. malkų:	
virtuvėms — 17.500 erdm	
krosnims žiem. 5.000 „	
įstaigoms 8.561 „	
Iš viso	31.061 erdm

Spalio mėn. anglių:	
centr. šildymui 450 t (640 namų)	
įmonėms ir įstaig. 1.500 t	
Iš viso	1.950 t

Nuo lapkričio mėn. 10—15 d. bus pradėta duoti centr. apšildymui anglių. Dabar kuro daliai persikelus į erdvesnes patalpas (Sapiego: g. 4-a, II a.), darbas vyks sklandžiau. Kuro dalį kasdien šiuo metu aplanko nuo 350 iki 450 asmenų. Manoma, kad toks interesantų skaičius lankysis maždaug iki gruodžio mėn. pabaigos. A. Vt-kus

Generolas Huntzigeris

VICHY XI. 12. Generolas Huntzigeris, kuris, kaip pranešta, žuvo per lėktuvo katastrofą, ėjo 62 metus amžiaus. 1901 m. baigęs St. Cyro karo mokyklą, Huntzigeris, būdamas karininkas, dalyvavo Madagaskaro ir Sengalijos 1902—1907 m. žygiuose. Paskui jis įstojo į Paryžiaus karo mokyklą, kurią jis baigė 1911 m. kapitono laipsniu. Tučiuojau po to jis nuvyko į Indokiniją, kur jis įstojo į sąjungines kariuomenės generalinį štabą. 1914 m. jis grįžo į Prancūziją ir per visą pasaulinį karą kovojo kolonijinių kariuomenės dalinių prišakyje. 1918 m. buvo priimtas į garbės legioną ir paskirtas III biuro komendantu maršalo Franchet d'Esperry generaliniame štabe. Tuo metu maršalas Franchet d'esperay vadovavo sąjungininkų kariuomenei Balkanuose. Pasibaigus karui, jis, kaip pulkininkas leitenantas, buvo pasiųstas į Konstantinopolį, ėdamas generalinio štabo viršininko pavaduotojo pareigas. 1920 m. Huntzigeris pradėjo vadovauti kolonijinei kariuomenei, dirbdamas karo ministereijoje. Tuo pat metu jis buvo paskirtas pulkininku. 1924 m., kai padėtis Kinijoje pasidarė nepaprastai į eimta, Huntzigeris, kaip Prancūzijos kariuomenės Tolimuosiuose Rytuose vadas, su spe-

cialia misija buvo pasiųstas į Kiniją, kur jis išbuvo iki 1928 m. Grįžęs į Prancūziją, jis buvo pakeltas į brigados generolus. Nuo 1930 iki 1933 m. Huntzigeris vadovavo Prancūzijos karinei misijai Brazilijoje. 1938 m. jis ėjo į vyriausiąją karo tarnybą.

1939 m. liepos mėn. generolui Huntzigeriui buvo pavesta atlikti Ankaroje svarbią diplomatinę misiją, kuri sėkmingai baigėsi, pasirašant karinį susitarimą tarp Prancūzijos ir Turkijos. Pradėjus karo veiksams 1939 m. rugsėjo mėn., jis ėmėsi vadovauti antrajai armijai, ir jo rankose buvo karinė vadovybė fronto ruožo, esančio tarp Longuyono ir Sedano. 1940 m. birželio 5 d. jis, būdamas 4-sios kariuomenės grupės viršininku, apsiėmė ginti Ardenus ir Aisne aukštupį. Pagaliau su savo kariuomenės daliniais jis atsitraukė iki Loire.

Maršalas Petainas, pradėjęs vadovauti Prancūzijos vyriausybei, pavedė generolui Huntzigeriui priimti paliaubų sąlygas, kurios su Vokietija buvo pasirašytos 1940 m. birželio 22 d. ir su Italija — tų pačių metų birželio 24 d. Taip pat maršalas Petainas generolą Huntzigerį paskyrė Prancūzijos delegacijos pirmininku paliaubų komisijoje Wiesbadene. 1940 m. rugsėjo mėnesį valstybės galva

maršalas Petainas atšaukė Huntzigerį į Vichy, pavesdamas jam vadovauti valstybės sekretariatui gynybos reikalams, o vėliau — karo ministereijos valstybės sekretariatui.

GEN. HUNTZIGERIS MIRĖ KAI PARYŽIUS.

PARYŽIUS. XI. 13. Kaip „Paris-Soir“ nepaprastą korespondentas iš Nantes praneša, generolo Huntzigerio brolis, kur's Nantes mieste yra vienuolis, apie savo brolio, su kurjuo jis labai artimai sugyveno, trag'ngą mirtį sužinojo per radiją. Savo draugams vienuoliams, kur'e jam pareiškė užuojautą, jis atsakė, kad savo skausme jis jaučia dideį susiramimą kaip tik dėl to, jog jo brolis mirė kaip karys, vykdydamas savo pareigą, kurią jam buvo patikėję maršalas Petainas, ir mirė savo tėvynės tarnyboje.

BERLIN. XI. 13. Anglų garlaivis „Bradford City“, kuris, kaip jau pranešta, buvo Atlante nuskaudintas, turėjo 4.900 tonų talpos.

Bekanntmachung

Ueber die Versorgung der Bevölkerung mit Seifen und Waschmitteln

Um die Versorgung der Bevölkerung mit Seifen und Waschmitteln im Bereich des Generalbezirks Litauen sicherzustellen, bestimme ich folgendes:

Die Verwendung von Seife zum Scheuern und Reinigen von Gegenständen in Industrie, Gewerbe und Haushalt ist untersagt. Hierzu stehen nur freie, nicht bewirtschaftete Reinigungsmittel zur Verfügung. Der Handel mit Seifen und Waschmitteln unterliegt folgenden Bestimmungen:

- 1) Seifen und Waschmittel aller Art dürfen an Verbraucher nur gegen
 - a) Abgabe des Seifenabschnittes der Nahrungsmittelkarte, welche zum Empfang von Seifen und Waschmittel jeweils aufgerufen werden;

- b) Abgabe des Abschnittes der Zusatz-Seifenkarte;
- c) Abgabe von Seifenbezugscheinen der Versorgungs- und Verteilungsstelle - Kauen;
- d) Abgabe von Seifenbezugscheinen der Ernährungs- und Wirtschaftsämter abgegeben werden.

- 2) Die Ausgabe und Verwendung der zum Bezuge von Seifen und Waschmitteln bestimmten Karten oder Bezugscheine unterliegt einer besonderen Durchführungsbestimmung.
- 3) Die Bekanntmachung gilt vom Tage der Verkündung ab.

Der Generalkommissar in Kauen
i. A. gez. Dr. PENSE
Kauen, den 10. November 1941.

Durchfuhrungsbestimmung

zur Bekanntmachung über die Seifen- und Waschmittelzutellung vom 10. November 1941

1. Für die Zeit vom 1. Nov. bis zum 10. Nov. 1941 kann die Stadtbevölkerung folgende Seifen- und Waschmittelmengen auf Grund Folgender Bestimmungen beziehen:

1. ALLGEMEINER SEIFENBEZUG

Die ständigen Einwohner des Gebietes von Kauen-Stadt, Wilna-Stadt, Schaulen und Ponjewitsch-Stadt sowie Mariampole und Ukmerge erhalten je nach Vorrat:

- 100 gr. Schmierseife oder
- 1 Stck. weiche Kernseife ca. 100 gr oder
- 1 Stck. normale Kernseife ca. 50 gr oder
- 1 Stck. Einheitsfeinseife ca. 80 gr oder
- 1 Paket Waschseifenpulver ca. 250 gr.

Diese Mengen werden an die bezugsberechtigten Einwohner gegen den Seifenabschnitt Nr. 1 der Nahrungsmittelkarte abgegeben.

2. ZUSATZSEIFENBEZUG ÜBER DIE ORTSSTELLEN

a) Die für Aerzte, Zahnärzte, Hebammen u. a. berufsmässig in der Kranken- und Säuglingspflege beschäftigten Personen festgesetzte Zusatzmenge beträgt, sofern sie ausserhalb einer Anstalt ihre selbstständige Praxis ausüben:

- 1 Stck. Feinseife (Toilettenseife) a 80-100 gr oder 1 Stck. Einheitsfeinseife und bis 2 Pakete Waschpulver je ca 250 gr.

Diese Mengen werden durch Seifenzusatzkarten, welche von der Ortsstelle der Niederlassung der Praxis bezogen werden können, verteilt und zwar: Feinseife (Toilettenseife) oder Einheitsfeinseife und Waschseifenpulver. Die Regelung unterliegt besonderen Durchführungsbestimmungen, welche noch erlassen werden.

b) Wöchnerinnen erhalten zur Säuglingspflege einmalige folgende Zusatzmengen:

- 1 Stck. Kornseife ca 100 gr und
- 1 Paket Waschseifenpulver ca 250 gr.

Ueber diese Zusatzmengen werden von der Ortsstellen, bei welchen die Wöchnerinnen ihren ständigen Wohnsitz haben, gegen Vorlage der Geburtsurkunde Seifenzusatzkarten abgegeben.

3. ZUSATZSEIFENBELIEFERUNG ÜBER BESONDERE ANTRÄGE

a) für Schmutzarbeiter, die infolge ihres Berufes besonders starker Verschmutzung an Körper und Kleidung ausgesetzt sind, beträgt die festge-

setzte Zusatzmenge für 2 Monate:

- 1 Stck. Einheitsfeinseife ca 80 gr zur Körperpflege.

Bei erhöhter Verschmutzung von Arbeitskleidung kann ausserdem

- 1 Paket 250 gr Waschseifenpulver oder
- 1 Stck. Kernseife gewährt werden.

Diese Zusatzmengen erhalten die Betriebe für ihre Arbeiter gegen Bezugscheine. Anträge sind an die Versorgungs- und Verteilungsstelle Kauen, Unabhängigkeitsplatz 3, zu richten. Diese Anträge müssen dort genehmigt werden und dann beim Ernährungs- und Wirtschaftsamt des Wohnsitzes des Betriebes vorgelegt werden. Dem Antrag ist eine Bestandsmeldung vom Vorrat beizufügen.

b) Für die Gaststätten und Beherbergungsbetriebe beträgt die festgesetzte Menge zur Reinigung der Bettwäsche 20 gr. Waschseifenpulver je Uebernachtung und zum Reinigen der Küchenwäsche bis zu 50 v. H. der im Monat Oktober 1940 zu diesem Zweck verbrauchten Menge an Waschmitteln. Anträge sind an die Versorgungs- und Verteilungsstelle in Kauen, Unabhängigkeitsplatz 3, zu richten. Diese Anträge müssen dort genehmigt werden und sind dann beim Ernährungs- und Wirtschaftsamt des Wohnsitzes des Betriebes einzureichen. Dem Antrag ist eine Bestandsmeldung vom Vorrat beizufügen.

c) für Krankenhäuser, Heil- Pflege und Entbindungsanstalten beträgt die festgesetzte Menge bis zu 70 v. H. abgestellt auf die belegte Bettzahl des gleichen Zeitabschnittes im Monat Oktober 1940.

Anträge sind beim Ernährungs- und Wirtschaftsamt des Wohnsitzes des Betriebes zu stellen.

d) Für Friseurbetriebe beträgt die festgesetzte Menge 500 gr. Rasierseife oder Rasierseifenpulver für jeden zur Kundenbedienung beschäftigten Angestellten. Anträge sind über den zuständigen Handwerkerverband zu stellen und an die Versorgungs- und Verteilungsstelle Kauen, Unabhängigkeitsplatz 3 zur Genehmigung einzureichen. Der Antrag ist dann beim Ernährungs- und Wirtschaftsamt des Wohnsitzes des Betriebes vorzulegen. Dem Antrag ist eine Bestandsmeldung vom Vorrat beizufügen.

II. Nichtbeachtung oder Uebertretung dieser Bekanntmachung wird bestraft.

III. Die Belieferung der Landbevölkerung erfolgt durch eine besondere Bekanntmachung.

Der Generalkommissar in Kauen i. A. gez. Dr. PENSE.

Kauen, den 10. November 1941.

Skelbimas

dėl gyventojų aprūpinimo muilu ir skalbimo priemonėmis

Siekdamas užtikrinti gyventojų aprūpinimą muilu ir skalbimo priemonėmis Lietuvos Generalinėje srityje, nustatau, kas seka:

Naudoti muilą šveisti ir valyti pramonės, amatų ir namų ūkiui dalykams draudžiama. Čia leidžiama panaudoti tik tai nenormuojamas valymo priemonės. Muilo ir skalbimo priemonių pardavimas tvarkomas pagal šiuos nuostatus:

- 1) visų rūšių muilas ir skalbimo priemonės turi būti vartotojui parduodama tik

a) atidavus maisto kortelių muilo iškarpa, kurios bus specialiai paskirtos muilui ir skalbimo priemonėms gauti;

b) atidavus papildomas muilo kortelės iškarpa;

c) atidavus Kauno aprūpinimo ir paskirstymo įstaigos muilui pirkti pažymėjimą;

d) atidavus maitinimo ir ūkio įstaigų muilui pirkti pažymėjimą.

- 2) Muilui ir skalbimo priemonėms gauti kortelės arba pirkimo pažymėjimą išduodami ir paskirstomi pagal atskirus vykdomuosius nuostatus.
- 3) Šis skelbimas įsigalioja nuo paskelbimo dienos.

Už Generalinį Komisarą Kaune pas. Dr. PENSE
Kaunas, 1941. lapkričio 10 d.

Vykdomieji nuostatai

prie 1941 m. lapkričio 10 d. skelbimo dėl muilo ir skalbimo priemonių paskirstymo

1. Nuo 1941 m. lapkričio 1 d. iki lapkričio 30 d. miestų gyventojai gali gauti šitokius muilo ir skalbimo priemonių kiekius pagal šiuos nuostatus:

1. Bendras muilo paskirstymas.

Kauno miesto, Vilniaus miesto, Šiaulių ir Panevėžio miestų, taip pat Marijampolės ir Ukmergės nuolatiniai gyventojai pagal išteklius gauna po

- 100 gr. minkštojo muilo arba
- 1 gab. minkšto branduolinio muilo maždaug 100 gr. arba
- 1 gab. normalaus branduolinio muilo maždaug 50 gr. arba
- 1 gab. geros rūšies standartinio muilo maždaug 80 gr. arba
- 1 dėž. skalbimo miltelių maždaug 250 gr.

Šie kiekiai bus parduodami turintiems teisę pirkti gyventojams pagal maisto kortelių muilo iškarpa Nr. 1.

2. Papildomas muilo paskirstymas per vietines įstaigas.

a) Gydytojams, dantų gydytojams, akušerėms ir kt. a-menims, slaugantiems ligonis ir kūdikius, kiek jie užsiima savarankiška praktika už savo įstaigų sienų, nustatomas papildomas kiekis: 1 gab. tualetinio muilo 80-100 gr. arba 1 gab. standartinio geros rūšies muilo ir iki dviejų dėž. skalbimo miltelių maždaug po 250 gr.

Šie kiekiai bus paskirstyti pagal papildomas muilo korteles, kurias galima bus gauti iš vietinės įstaigos, kuriai priklauso praktikos atlikimo vieta, ir būtent: tualetiniam muilui arba geros rūšies standartiniam muilui ir skalbimo milteliams.

Tvarkymas bus atliekamas pagal atskirus vykdomuosius nuostatus, kurie dar bus išleisti.

b) Gimdyvės kūdikiams gauna vienkartinį papildomą kiekį:

- 1 gab. branduolinio muilo maždaug 100 gr. ir
- 1 dėž. skalbimo miltelių maždaug 250 gr.

Šiems papildomiems kiekiam papildomas muilui pirkti kortelės išduos vietinės įstaigos, kurioms priklauso nuolatinė gimdyvės gyvenamoji vieta, pateikus gimimo pažymėjimą.

3. Papildomas muilo paskirstymas pagal atskirus prašymus.

a) Darbininkams, dirbantiems nesvarų darbu, kurie dėl savo profesijos

ypač susitepa kūną ir drabužius, dviem mėnesiams nustatyti papildomi kiekiai, sudaro:

- 1 gab. aukštos rūšies standartinio muilo maždaug 80 gr. prausimuisi. Be to, ypač susitepant darbo drabužius gali būti duodama
- 1 dėž. 250 gr. skalbimo miltelių arba
- 1 gab. branduolinio muilo.

Siuos papildomas kiekius gauna imonės savo darbininkams pagal pirkimo pažymėjimus. Prašymus reikia siųsti aprūpinimo ir paskirstymo įstaigai Kaune, Nepriklausomybės aikštė 3. Šie prašymai ten turės būti patenkinami ir pasiūti į imonės srities maitinimo ir ūkio įstaigą. Prašyme turi būti nurodyti turimi ištekliai.

b) Svetainėms ir viešbučiams nustatytas kiekis lovų skalbiniam plauti sudaro 20 gr. skalbimo miltelių už kiekvieną pernaktinimą ir virtuvių skalbiniam plauti iki 50% 1940 m. spalio mėn. šiam reikalui sunaudotų skalbimo priemonių. Prašymus reikia siųsti aprūpinimo ir paskirstymo įstaigai Kaune, Nepriklausomybės aikštė 3. Šie prašymai ten turės būti patenkinami ir po to įteikiami imonės būstinės srities maitinimo ir ūkio įstaigai. Prie prašymo pridedamas pranešimas, kokie turimi ištekliai.

c) Ligoninėms, gydymo, slaugymo ir gimdyvės įstaigoms nustatytas kiekis sudaro iki 70% nustatyto panaudotam lovų skaičiui per tą patį laikotarpį 1940 m. spalio mėn. Prašymai pateikiami įstaigos būstinės srities maitinimo ir ūkio įstaigai.

d) Kirpykloms nustatytas kiekis sudaro 500 gr skutimosi muilo arba skutimosi miltelių kiekvienam tarnautojui, aptarnaujančiam klientus. Prašymai paduodami per atitinkamą amatininkų sąjungą ir įteikiami patenkinami aprūpinimo ir paskirstymo įstaigai Kaune, Nepriklausomybės aikštė 3. Po to prašymas pristatomas imonės būstinės srities maitinimo ir ūkio įstaigai. Prie prašymo pridedamas pranešimas, kokie turimi ištekliai.

II. Šio skelbimo nepaisymas arba nusizengimas jam bus baudžiamas.

III. Kalmų gyventojų aprūpinimas bus paskelbtas atskiru skelbimu.

Už Generalinį Komisarą Kaune pas. Dr. PENSE

Kaunas, 1941 m. lapkričio 10 d.

Der Stadtkommissar

Oeffentliche Bekanntmachung Nr. 51

Ueber die Errichtung von Ortsstellen zur Ausgabe von Bezugscheinen fuer Spinnstoffe und Schuhwaren im Gebiet der Stadt Kauen

Auf Grund der Bekanntmachung des Generalkommissars in Kauen über die Versorgung der Bevölkerung mit Spinnstoffwaren vom 5. Nov. 1941 und die Anordnung Leder Nr. 1 vom 29 Okt. 1941 über Schuhwaren, gebe ich folgendes bekannt:

1) Die Durchführung der Versorgung der Bevölkerung mit Lebensmittel- und gewerblichen Wirtschaftsgütern, liegt in der Hand des städtischen Ernährungs- und Wirtschaftsamt mit seinen 13 Ortsstellen.

Ortsstelle Nr. 1 — Laisves-Allee 70. ist für die deutsche Bevölkerung der Stadt eingerichtet.

Ortsstelle Nr. 2 — Rotušėspl. 9. Es umfasst den Wohnbezirk, der folgendermassen umgrenzt wird: Grenzen: Stadtgrenze — Veiveriustr. — Kreivojistr. — Vidukalniostr. — Harisostr. — Minkauskiost. — Memelkantstr. — Laisves-Al. — Luksiostr. — Neris-Memel — Stadtgrenze.

Ortsstelle Nr. 3 — Savanoriustr. 143. Grenzen: Savanoriustr. — Astronomijosstr. — Visinskiostr. — Aukštaičiustr. — Zanavykustr. — Neris — Luksiostr. — Savanoriustr.

Ortsstelle Nr. 4 — Moletustr. 10. Grenzen: Stadtgrenze — Savanoriustr. — Zanavykustr. — Neris — Stadtgrenze.

Ortsstelle Nr. 5 — Radvilenustr. Nr. 14. Grenzen: Stadtgrenze — Savanoriustr. — K. Petrauskostr. — Kudirkos-Al. — Azuolynas — Tunelio str. — Stadtgrenze.

Ortsstelle Nr. 6 — K. Petrauskostr. Nr. 35. Grenzen: Tuneliostr. — Altustr. — Trakustr. — Lydosstr. — Zemaiciustr. — Visinskiostr. — Aukštaičiustr. — Savanoriustr. — K. Petrauskostr. — Kudirkos Al. — Azuolynas — Tuneliostr. —

Ortsstelle Nr. 7. — Laisves Al. — Nr. 43. Grenzen: Savanoriustr. — Astronomijosstr. — Zemaiciustr. — Gediminostr. — Karmelitu str. — Memel-Kantstr. — Laisves-Al. — Savanoriustr. —

Ortsstelle Nr. 8 — Karmelitustr. 6. Grenzen: Memel — Gediminostr. —

Zemaiciustr. — Lydosstr. — Trakustr. — Altustr. — Tuneliostr. — Geležinkeliostr. — Ciurlioniesstr. — Eisenbahnbrücke Memel.

Ortsstelle Nr. 9 — zeitw. Feuerwehrhaus (Russischestr.). Grenzen: Memel — Panemune-Brücke, Juozapaviciaustr. — Ciurlioniesstr. — Tuneliostr. — Stadtgrenze — Memel.

Ortsstelle Nr. 10 — Sodustr. Nr. 42. Grenzen: A. Panemunes Brücke — Memel — Eisenbahnbrücke — Juozapaviciaustr. — A. Panemunes Brücke.

Ortsstelle Nr. 11 — Eke Klevu-Tilto str. Grenzen: A. Panemune, Jesia, Viciunai.

Ortsstelle Nr. 12 — Svajonupstr. 1. Grenzen: A. Freda und östl. Teil Aleksotas von Veiveriustr. — Kreivojistr. — Vidukalniostr. — Harisostr. — Memel.

Ortsstelle Nr. 13. — Raudondvario Str. 20. Grenzen: Vilijampole.

2) Die Ortsstellen nehmen Anträge auf Verteilung von Bezugscheinen für Spinnstoff- und Schuhwaren entgegen. Antragsberechtigt sind diejenigen Personen, welche im Gebiet der Ortsstelle ihren dauernden Wohnsitz haben.

3) Die Verteilung der Lebensmittelkarten und die Ausstellung von Bezugscheinen erfolgt in Zukunft nur noch über die zuständigen Ortsstellen.

4) Eröffnung der Ortsstelle erfolgt am Mittwoch den 12. 11. 1941.

5) Antragsteller auf Bezugscheine, haben sich durch amtliche Urkunden auszuweisen.

6) Die Ortsstellen prüfen die Anträge und entscheiden, über ihre Bewilligung oder Ablehnung.

7) Die Ortsstellen werden durch den Leiter vertreten.

8) Ueber die Anträge ist in der Regel nicht sofort, sondern innerhalb einer Woche nach Entgegennahme des Antrages zu entscheiden.

9) Die Ausstellung von Bezugscheinen ist unentgeltlich.

Der Stadtkommissar in Kauen gez. CRAMER

Kauen den 5. November 1941

Miesto Komisaro

Skelbimas Nr. 51

Kauno miesto srityje tekstilės ir avalynės gaminiams pirkti leidimams išdavinti konterų steigimas

Pasiremdamas Generalinio Komisaro Kaune 1941 m. lapkričio 5 d. potvarkiu dėl gyventojų aprūpinimo tekstilės gaminiams ir 1941 m. spalio 29 d. potvarkiu Nr. 1 dėl odos avalynės gaminiams skelbiu:

1. Gyventojų aprūpinimas maisto produktais ir pramonės gaminių vykdomas miesto Maisto ir Prekių Skyrėms per jo 13 konterų.

Kontora Nr. 1 — (Laisvės al. 70) aptarnauja miesto gyventojus vokiečių.

Kontora Nr. 2 — (Rotušės aikštė 9) apima šį gyvenamąjį rajoną:

Ribos: miesto riba — Veiverių g. — Kreivoji g. — Vidukalnio g. — Hariso g. — Minkausko g. — Nemunas — Kanto g. — Laisvės al. — Lukšio g. — Neris — Nemunas — miesto riba.

Kontora Nr. 3 — Savanorių pr. 143. Ribos: Savanorių pr. — Astronomijos g. — Višinskio g. — Aukštaičių g. — Zanavykų g. — Neris — Lukšio g. — Savanorių pr.

Kontora Nr. 4 — Moletų g. 10. Ribos: miesto riba — Savanorių pr. — Zanavykų g. — Neris — miesto riba.

Kontora Nr. 5 — Radvilėnų g. 14. Ribos: miesto riba — Savanorių pr. — K. Petrausko g. — Kudirkos al. — Azuolynas — Tunelio g. — miesto riba.

Kontora Nr. 6 — K. Petrausko g. 35. Ribos: Tunelio g. — Altų g. — Trakų g. — Lydos g. — Zemačių g. — Višinskio g. — Aukštaičių g. — Savanorių pr. — K. Petrausko g. — Kudirkos al. — Azuolynas — Tunelio g.

Kontora Nr. 7 — Laisvės al. 43. Ribos: Savanorių pr. — Astronomijos g. — Zemačių g. — Gedimino g. — Karmelitu g. — Nemunas — Kanto g. — Laisvės al. — Savanorių pr.

Kontora Nr. 8 — Karmelitu g. 6. Ribos: Nemunas — Gedimino g. — Zemačių g. — Lydos g. — Traku g. — Altų g. — Tunelio g. — Geležinkelio tilta — Nemunas.

Kontora Nr. 9 — Rusų g. (Ugnia-gesiu namai). Ribos: Nemunas — A. Panemunė — A. Panemunės tilta — Juozapaviciaustr. — Ciurlionies g. — Tunelio g. — miesto riba — Nemunas.

Kontora Nr. 10 — Sodų g. 42. Ribos: A. Panemunės tilta — Gedimino g. — Geležinkelio tilta — Juozapaviciaustr. — A. Panemunės tilta.

Kontora Nr. 11 — Klevu-Tilto g. kampas. Ribos: A. Panemunė — Jesia — Viciūnai.

Kontora Nr. 12 — Svajonių al. 1. Ribos: A. Freda ir rytų dalis — Aleksotas — Veiverių g. Kreivoji g. — Vidukalnio g. — Hariso g. — Nemunas.

Kontora Nr. 13 — Raudondvario g. 20. Ribos: Vilijampolė.

2. Kontoros priima prašymus gauti leidimams tekstilės ir avalynės gaminiams. Prašymus paduoti turi teisę asmenys, turintieji kontoros ribose savo nuolatinę gyvenamąją vietą.

3. Maisto kortelių išdavimas ir leidimų išrašymas vykdomas tik atitinkamos kontoros.

4. Kontoros pradeda veikti trečiadienį, 1941 m. lapkričio 12 d.

5. Prašytojai turi įrodyti savo tapatybę oficialiais dokumentais.

6. Kontoros peržiūri prašymus ir sprendžia, ar juos priimti ar atmeti.

7. Kontoros atstovaujamos vedėjo.

8. Prašymai bendra tvarka nesprendžiami tuojau, o gali užtrukti ligi savaitės nuo jų įteikimo dienos.

9. Leidimai išduodami nemokamai.

Kaunas, 1941 m. lapkričio 5 d.

Kauno Miesto Komisaras (pas.) CRAMER

KAIP BUVO PERVEŽTI TVIRTOVĖN DALADIER, BLUMAS IR GAMELINAS

VICHY, XI. 13. Daladier, Leon

Blumo ir Gamelinio pervežimas į Portalet tvirtovę Pirinėjuose lapkričio 12 d. buvo atliktas, vadovaujant generaliniam inspektoriui saugumo reikalams Mondaneliui. Dėl blogo oro buvo atsisakyta nuo sumanymo kalinius vežti į Portalet oro keliu. Daladier, Blumas ir Gamelinas buvo vieni nuo kitų atskirti ir vežami atskirais sunkvežimiais. Kiti penki policijos sunkvežimiai buvo panaudoti apsaugai. Visų tų 8 sunkvežimių vora iš Bourassolio, prie Riomo, išvyko 6.30 val. Iki Portalet tvirtovės nuo Bourassolio yra 500 kilometrų.

Naujausios knygos

Lietuvos Valstybinė Leidykla išleido visą eilę naujų literatūros veikalų, vadovėlių ir kitų knygų.

I. Grožinės literatūros

Satrijos Raganos Viktorė. Klasiška idealistinė novelė. RM 0,25.
Vincas Kudirkas Satrijos. Apie rusų „šinauninkus“ Lietuvos rusifikatorių. RM 0,30.
J. Baltrušaitis Ikurtuvės. Mūsų klasiko poeto eiluota pasaka mažiesiems skaitytojams su dail. T. Kulakausko spalvotomis iliustracijomis. Meniškas leidinys, atspausstas ofsetu. RM 0,50.
A. P. Čechovo Piršlybos. Vieno veiksmo komedija. RM 0,10.

II. Vadovėliai

I. Malinauskas ir J. Talmanto Lietuvių kalbos gramatika. II prad. mok. skyriui. RM 0,20.
I. Malinauskas ir J. Talmanto Lietuvių kalbos gramatika. III prad. mok. skyriui. RM 0,25.
Tų pačių autorių gramatikos IV ir V prad. mok. skyriams baigiamos spausdinti.
V. Alaušo ir F. Čičionės Zoologijos vadovėlis. Skiriamasis gimnazijoms. RM 1,70.
A. Kiselevo Algebra I d. Teorija. Vadovėlis gimnazijoms. RM 0,22.
A. Kiselevo Algebra II d. Teorija. Vadovėlis gimnazijoms. RM 0,35.
Kauno ir Daugėdės red. Algebros uždevinimas I d. RM 0,60.
Žuko ir Daugėdės red. Algebros uždevinimas II d. RM 0,50.
K. Klimavičiaus red. Aritmetika. Pilnas aritmetikos teorijos kursas mokytojams. RM 0,60.
Rindzevičiaus ir Juškos red. Fizika. Mechanika šiluma, garas. II-ai klasei.
Baršausko ir Juškos red. Fizika. Elektra, optika. III-ai klasei. M. Kriščiūno, K. Rindzevičiaus ir K. Baršausko Fizika. Vadovėlis gimnazijoms IV ir V klasioms. I d. Mechanika, garas, šiluma. RM 2,—.
Končiaus ir Juškos red. Fizikos kursas. Elektra. VII-ai klasei. RM 0,65.
Končiaus ir Juškos red. Fizikos kursas. Optika VII-ai klasei. RM 0,35.
Dr. A. Juškos Matematinės analizės pagrindai. Analitinės geometrijos, diferencialinio ir integralinio skaičiavimo vadovėlis. RM 0,75.

III. Kiti leidiniai

E. Braunweiler Fizika be formuliu. Vertė Dr. A. Juška ir A. Kalinauskas.

Kauno Teatras

Pentadienį, lapkričio 14 d., Premjera **BRANDOS ATESTATAS** L. Fedoro 3 v. pjesė. Bilietai nuo 0,20—1,20 RM
Šeštadienį, lapkričio 15 d., **MEGANČIOJI GRAŽULĖ** P. Čaikovskio 4 p. baletas. Bilietai nuo 0,30—1,50 RM
Sekmadienį, lapkričio 16 d., 13 val., **SUDRUMSTOJI RAMYBĖ** P. Vaičiūno 3 v. drama. Bilietai nuo 0,10—0,80 RM
Sekmadienį, lapkričio 16 d., vakare **CARMEN** Bizet 4 v. opera. Bilietai nuo 0,40—2 RM
Spektaklių pradžia 18,30 val. Bilietai parduodami nuo 10 iki 12 ir nuo 16 iki 19 val.; šventadieniais — nuo 12 iki 14 ir nuo 16 iki 19 val.

I LAISVE

Kaunas, Duonelaičio 24.
REDAKCIJA interesantų priiminėja 12—13 ir 17—18 val. Telefonai: vyr. redaktoriaus 20520, red. sekretoriaus 21414, redakcijos 20530.
ADMINISTRACIJA dirba nuo 8 ligi 18 val., prieš šventadienius — nuo 8 ligi 15 val. Tel. 26375.
Prenumerata (laikinai, siunčiant paštu) 1 mėn. užsisakantiems 1 arba 2 egz. po 20 rb egzempliorius, užsisakantiems daugiau kaip po 2 egz.—po 15 rb egzempliorius. Pinigus prašoma siųsti per Lietuvos Banko skyrius „Spaudos Žodis“ a. a. b. vardu (papr. ein. sąsk. Nr. 161560) Lietuvos Bankui Kaune.
Skelbimai darbo ieškantiems 2 rb, darbo siūlantiesiems 10 rb; pirkimo ir pardavimo smulkūs skelbimai 15 rb; valdinųjų ir prekybinių įstaigų skelbimų 1 petito eilutė 4 rb. Skelbimai priimami administracijoje iš vakaro ligi 18 val.; prieš šventadienius ligi 15 val.
Leidžia a. a. b. „Spaudos Žodis“ Spausdina „Zaibo“ spaustuve (Kaunas, Duonelaičio 24).

ZEMĖS BANKAS VĖL DUODA PASKOLAS

Zemės Bankas, Kaune, Laisvės Alėja Nr. 76, vėl pradėjo duoti ilgametes paskolas ūkininkams, žemės ūkio atstatymo bei jo pagerinimo reikams, ypač padegėjams ir nukentėjusiems nuo karo sunaikintiems trobesiams ar ūkio inventoriui atstatyti.
Paskolas duodamos gyvais pinigais — markėmis keleriems metams išimokėti. Paskolai gauti blankai ir smulkesnis paaiškinimas išsiunčiamas kiekvienam, kas atsiunčia Bankui tuo reikalu prašymą.

ZEMĖS BANKAS
3379(3)

Biržų Apylinkės Teismas skelbia, kad 1939 m. rugpjūčio mėn. 11 d. nutarė: 1939 m. balandžio mėn. 11 d. mirusio Juliaus Jerkio naminių testamentų, surašytą 1935 m. kovo mėn. 30 d. patvirtinti. (Ap. b. 267/39).
3517(1)

Valstybinis degtųjų fabrikas skelbia varžylynę, suvežti iš Mauručių miško sandėlio (geležink. stotis) apie 1250 ktm. drebulinių rąstų į fabriko kiemą. Pasūlymus, apmokėtus po 30 pf. nuo lapo, pateikti iki š. m. lapkričio 17 d., 11 val. fabriko kontorai. Vilijampolėje, Raudondvario pl. 20.
3505(2)

SKELBIMAS

Prašome turinčius pretenzijų į bolševikines taupomasias kasas (neapmokėtų sąskaitų ar panašių mokėjimo reikalavimų) jas raštu pareikšti ligi š. m. gruodžio mėn. 16 d. Vėliau patiekto pretenzijos nebus tenkinamos.

Indėlių pretenzijas nereikia pareikšti, nes indėlius yra perėmusios T. V. Kasos ir juos moka bendra tvarka.

Taupomosios Valstybės Kasos
Kaunas, Laisvės al. 66, telef. 27655
3522(3)

SMULKŪS SKELBIMAI

Siūlo darbo

4 asmenų šeimai skubiai reikalinga namų šeimininkė, gali būti ir ateinančiai.
Dėl sąlygų kreiptis Radastų Nr. 15, but. 2. 3484(1)
Tuoju reikalingas prityres saskaitininkas(kė) žinąs žodžiu ir raštu vokiečių kalba.
Tekstilės fabrikas „Gamyba“.
Jonavos g-vė Nr. 228, Telef. 25998. 3516(1)
Reikalinga ateinanti, arba nuolatinė virėja.
Dėl sąlygų kreiptis Duonelaičio 22, butas 2, nuo 15—18 v. 3520(1)
Reikalinga auklė prie vaikų 4 ir 2-jų metų amžiaus. Kreiptis nuo 18 iki 20 val. Kestučio g. 12 b. 10. 3523(1)
Reikalinga siuvėja einanti siūti į namus.
Kreiptis nuo 18 iki 20 val. Kestučio g. 12 b. 10. 3524(1)
Reikalinga šeimininkė - padavėja kalbanti vokiškai.
Kreiptis Savanorių 1 b. 5. 3528(1)
Ieškoma auklė prie mažo vaiko. Sąlygos geros.
Palikti adresu „I Laisvė“ redakcijoje dėl Ad. Z. 3530(1)

Ieško darbo

Valdinėj įstaigoj ieškau sargo, pasiuntinio vietos.
Siūlyti „I Laisvė“ „S.“ 3413(4)
Ieškau skardininko darbu. Ivedu iš pečiukų į dumtraukius vamzdžius. Medžiaga savininkų. Kaunas, Darbininkų g. 24, b. 3. 3451(5)
Buhalteris, turįs 15 metų praktikos, baigęs Prekybos ir pramonės komercinę buhalterijos mokyklą, nori gauti prekybos įmonėje ar įstaigoje atitinkamą vietą.
Teirautis nuo 9—11 val. ir 17—18,30 val. Savanorių pr. 62 Nr., but. 1. 3511(4)
Jauna mergaitė skubiai ieško darbo prie įstaigos valymo ar dviejų asmenų aptarnavimo.
Kreiptis: Savanorių pr. 150, b. 4. 3515(1)

Parduoda, perka

MEDŽIO ANGLIS įvairiais kiekiais parduoda Valst. Kepųkly Kontora. Kreiptis Valančiaus 5, tel. 29261. 3467(3)
Parduodu salionėlio gubleno baldus: sofa, 2 fotelius, 2 tombs, faneros staluką ir kilimą.
Tvirtovės Alėja 111a. Telef. 20400. 3506(1)
Parduodama geležinė lova, patefonas, suknelė, du matracai ir elektrinė plytelė.
Duonelaičio 28b, b. 3, tel. 24777, nuo 14—16 val. 3512(1)
Pirkiau filminį kino - teatrui aparatą. Siūlyti Raseinių g. 26—3, telef. 24717 A. Markevičiui.
Ten pat parduodama karakulio kalnierių ir mufta. 3513(1)
Parduodamas arba keičiamas į moterišką (medžiaginį ar kailinį) palta angliškos medžiagos kostiumas.
Kreiptis: Beržų g. Nr. 8, b. 1. 3521(1)
Parduodamas elektrinis prasas. Sužinoti Laisvės al. Nr. 60, bt. 12, nuo 17 val. V. 3536(1)

Butai ir kambariai

Deutscher Kaufmann sucht 2 modern möblierte Zimmer für sofort. 3533(1)
Tarnautojas ieško 2 asm. mažo buto iš 1 ar 2 kambarių arba kambari su bendra virtuve.
Nurodžiusiam 300.— Rb.
Skambinti nuo 9,30—16,30 telef. Nr. 28301. 3399(2)
Dviem studentams reikalingas arčiau miesto centro kambarys su baldais. Kalna nesvarbu. Galima maisto produktais. Pranešti „I Laisvė“ adm. dėl studento. 3529(3)
Vokiečių maisto parduotuvės vedėjas ieško kambario su atskiru įėjimu miesto centre. Galima ir prie šeimos. Siūlyti „I Laisvė“ adm. dėl B. B. 3504(1)
Mažą butą iš 1 kamb. ir virtuvės noriu nuominti į didesni butą iš 2—3 kambarių su virtuve. Savanorių 48-2. 3535(1)

Įvairūs

JEI IŠVERSTI KA NORS REIK, I SAPIEGOS 6 EIK
Vertimų biuras „Plunksna“ verčia į vokiečių kalbą prašymus, pažymėjimus ir kitus raštus. Kaunas, Sapiegos (buv. Tolstojaus) g. 6 nr. Tlf. 23727. 3144(25)
III Skalbykla Duonelaičio 49 ir Mickevičiaus 20b.
Priimami skalbiniai. Turim muilo. Darbas atliekamas greit ir švariai.
Darbo val. nuo 8—12 ir 14—18 val. 3459(1)
Keisiu, turiu naują rašomą mašinelę, kurią keisiu į akordeoną. Kreiptis Mickevičiaus 4 (Miškų 28 — jėjimas iš kiemo kanton) nuo 9—14 val. 3526(1)
Pavogtas dviratė firmos „Imperial“ Nr. 930090 rankenos sulankstytos. Pranešti Rotušės a. 16, bt. 11. Bus atlyginta. 3537(1)

Pamesta

Šių metų lapkričio 10 d. pamestos ar pavogtos Boleslovo Valušio ir Elena Valušienės bulvių kortelės ir šimtas rublių. Radusius prašome gražinti Valušiams, Tvirtovės al. 90 b. 2. Atlyginsime. 3507(1)
Pamestas Aleksandravičiaus Kazio pasas. Radusį prašau gražinti į Jonavos g-vė 41 Nr. 3508(1)
Š. m. XI. 6 d. buvusio partizanų būrio vadas Jonas Mažeika pametė savo partizanų 1) Mažulytės Janinos, d. Juozo, 2) Mažulienės Veronikos, d. Vlodo, 3) Chmieliauskienės Onos, d. Benedikto ir 4) Ivanausko Prano pažymėjimus, išduotus partizanų biuro vardu. Šeštinas radžius prašomas gražinti pažymėjimus buv. būrio vadui Mažeikai Jonui, Kaune, Savanorių prosp. 109 b. 5. Nėgrąžinus laikyti juos be vertės. 3514(1)
Gaus 500 Rb. tas, kuris suras dingusią geltoną dėžutę su užrašu ir aparatą „Kern“, š. m. X. 19 d. važiuojant traukiniu iš Šiaulių į Lybiskius. Pranešti A. Babiūi, Skaudvėlių pšt. Norkiškijo malūnas. 3531(1)

Durpių Trestas organizuoja durpininkų kursus

Ryšium su durpių gamybos padidėjimu Valstybinis Durpių Pramonės Trestas, susitaręs su Statybos Trestu, Tekstilės Trestu, Energijos Valdyba ir Pienocentru, Kaune organizuoja trijų mėnesių kursus, siekdamas parengti specialistų durpių gamybai.
Kursai bus suskirstyti į dvi dalis:
1) vedėjams ir prižiūrėtojams ir
2) mašinistams ir kūrėkams.
I kursas bus priimami asmenys, baigę mažiausiai pradžios mokyklą.

Pirmenybė bus duodama tiems, kurie jau yra dirbę durpių gamyklose.
Valstybinio Durpių Pramonės Tresto apkeičių direktoriai nustato durpių gamybai reikiamų kandidatų parinkimą ir persiunčia iki šių metų lapkričio 23 dienos jų prašymus drauge su mokslo pažymėjimais Valstybiniam Durpių Pramonės Trestui. Kiti trestai, įmonės ir kitokie Energijos Valdybos padaliniai bei Pienocentras siunčia parinktųjų kandidatų prašymus drauge su jų mokslo pažymėjimais savo centrinėms įstaigoms. Asmenys, norintys kursų lankyti ir gyvenantieji toli nuo įmonių, savo prašymus drauge su mokslo pažymėjimais siunčia tiesiog į Kauną Valstybiniam Durpių Pramonės Trestui.
Kursų lankytojams bus parūpintas bendrabutis, ir tie, kurie netarnauja, gaus pašalpą gyventi Kaune. Tarnautojai, siunčiami į kursus tarnybiškai, gauna išlaikymą iš įmonės, kurioje dirba.
Baigę kursus, kursų dalyviai turi bent tris mėnesius tarnauti įmonėse šio įstaigos, kuri juos komandiravo ar šelpė, ir čia iš jų atlyginimo bus išskaitoma tik 30% gautosios pašalpos.
Kursų nebaigusieji asmenys arba tie, kurie, baigę kursus, neatitarnaus nustatytųjų trijų mėnesių, turi gautąją pašalpą (išlaikymą) gražinti.
Apie priėmimą ir apie į kursus priimtųjų asmenų atvykimo terminus bus pranešta šių metų lapkričio 25 ir 27 d. d. per Kauno radiją.
I kursas priimtųjų asmenys turi pasiimti patalynę.

Kauno radijas

ŠEŠTADIENIS, 15. XI.

5.00 Vokiečių kariams RP; 6.00 Dienos mintys, Rytinis koncertas; 6.30 Mankšta moterims. Vad. Danutė Nasytytė; 6.50 Pl. muzika; 7.00 Žinios vokiečių kalba RP; 7.15 Žinios lietuvių k.; 7.30 Koncertas RP; 8.00 Lietuviška muzika (pl.); 8.20 Koncertas RP; 9.00 Žinios vokiečių k. RP; 9.15 pertrauka; 10.00 Koncertas (pl.); 11.00 Sveikatos patarėjas (Dr. Antanas Matukas); 11.30 Koncertas (pl.); 12.00 Varpų muzika iš Karo muziejaus; 12.05 Pl. muzika; 12.30 Žinios vokiečių k. RP; 12.45 Pl. muzika; 13.00 Žinios lietuvių k.; 13.15 Vidudienio koncertas RP; 14.00 Žinios vokiečių k. RP; 14.15 Popietinis koncertas RP; 15.00 Žinios vokiečių k. RP; 15.30 — 16.00 val. pertrauka; 16.00 Mišrus koncertas. Dalyvauja op. sol. Antanas Kučingis, smuikininkas Povilas Matukas ir pianistė Aldona Dvarionienė; 16.45 Žinios lietuvių k.; 17.00 Žinios vokiečių k. RP; 17.15 Garsu paradas. 17.45 Juozo Paukštelio novelė „Našlaitis“. (Skaito art. Vladas Varnas); 18.00 Garsu paradas (tesinys); 18.30 Laiko įvykiai RP; 19.00 Pranešimai iš fronto, paskaitos karo ir politikos temomis RP; 20.00 Žinios vokiečių k. RP; 20.15 Koncertas iš Vilniaus; 21.00 Žinios lietuvių k.; 21.10 Koncertas iš Vilniaus (tesinys); 22.00 Žinios vokiečių k. RP; 22.15 Šokių muzika (pl.); 24.00 Programos pabaiga.

1. Biržų Apylinkės Teismas šaukia mir. 1939 m. sausio mėn. 15 d. Juozo CERKOS, s. Jokūbo įpėdinius nuo šio skelbimo dienos 6 mėn. būvy pareikšti savo teises jo palikimui iš apie 52 ha žemės su trobesiais. Prieikių vnk., Papilio vis., Biržų aps. (Ap. b. 105/41)
2. Biržų Apylinkės Teismas skelbia, kad 1940 m. spalio mėn. 7 d. nutarė: mir. 1940 m. birželio mėn. 8 d. Petro TAMASIAUSKO naminių testamentų, surašytą 1940 m. birželio mėn. 6 d. patvirtinti. (Ap. b. 265/40). 3518(1)

Pienocentro Technikos Skyriui, Kaune, reikalingi:
1. Prityres projektavimo ir administraciniame darbe statybos technikas.
2. Savistovus statybinis braižytojas — konstruktorius.
Kreiptis: Laisvės alėja 29a Nr., IV aukšte, į Statybos Dalį. 3477(2)

DĖMFSIO!
Pagal Kauno Miesto S-bės Kuro Dalies išduotus leidimus (kortelės) Kuro Vartotojų Kooperatyvas „KURAS“ visiems parduoda maškas iš savo Žiemos Uoste ir Sandėuose turimų sandėlių. Prašome kuro vartotojus naudoti: sau artimesniais mūsų sandėliais.
Savo nariams kooperatyvas stengiasi maškas pristatyti į namus. Priimami nauji nariai.
Kooperatyvas „Kuras“ Kaunas, Gedimino g. 7a, telef. 27668. 3463(3)

Skubiai reikalingi sanitarijos felčeriai,
Pabrads ir Dimitravos priverčiamojo darbo įstaigoms.
Pirmenybė teikiama kariuomenės liktinėms sanitarijos puskarininkams.
Dėl sąlygų teirauti darbo dienomis nuo 8,30—16,30 val. Priverčiamojo Darbo Įstaigų Inspekcijoje, Kaunas, Gedimino gt. Nr. 29. 3485(2)

Valstybinei Leidyklai reikalinga nuolatiniams darbams elektro montoris, turįs prityrimo telefono, vidaus centrinių, elektros motorų ir instaliacijos reikaluose. Kreiptis Valstybinės Leidyklos ūkio skyriui. Vytauto pr. 23, telef. 22910. 3475(2)

Perkame gerame stovyje dviračius ir motociklus
Siūlyti darbo dienomis 8—17 val. Statybos Trestui, Tiekimo Skyriui, Ožėškienės gt. 18, tel. 29005. 3462(3)

Suomių atsakymo parašėje

Suomijos atsakymas Jungtinės Amerikos Valstybėms yra daugiau negu eilinis politinis dokumentas, kuriuo Vašingtono užsienių reikalų sekretoriatai galėtų papildyti savo diplomatinis archyvus. Tai yra tikra moralinė ryškė surembėjusiai politinei sąžinei išplakti.

Visa bėda, kad plakamojo milžino oda per stora, kaip matyti iš DNB prieš kelias dienas paskelbto vieno iš paskutiniųjų pasikalbėjimų tarp Suomijos pasiuntinio Vašingtone ir Sumner Welles. Pirmajam lojaliai ir nuoširdžiai beaiškinant gyvybinį suomių tautos ir valstybės interesą padaryti nekenksmingomis sovietų puolamąsias pozicijas, esančias rytus nuo 1939 m. sienos, Amerikos Valstybės pasekretoris nė į kokius pasiaiškinius nesileido ir pabrėžė vien tik Jungtinių Valstybių interesą — kad Suomija išstotų iš karo, atpalaiduotų tam tikrą sovietų karo pajėgų dalį ir padarytų spragą antibolševikiniam fronte.

Visiškai natūralu, kad Suomija blaiviai pasvėrė argumentus ir pagal juos suformulavo atsakymą — ramų ir nuosaikų, bet dėl to juo svaresni. Suomijai, tiesa, buvo kas padėti ir ant Vašingtono svarstyklių. Notope su padėka prisimenama materialinė bei moralinė Jungtinių Valstybių vyriausybės, ir visuomenės pagalba praieito (1939—40 m.) karo metu. Tačiau šiandien Vašingtonas stovi suomių interesams priešingoje stovykloje. Tada Helsinkiai įsakmiai priminė, jog toji d'valstybė ir anuomet Suomiją remdama vadovavosi savais interesais. Suomijai apsispreštį buvo lengva: aišku gi, kad už lešų lėkštę — anuometinė Amerikos parama — negalima parduoti tėvynystės — savo tautos ir valstybės saugumo ir net egzistencijos. Sūrišusi savo likimą su Jungt. Valstybėmis, Suomija, kaip pažymima notoje, prieš pačią artimiausią pavojų, liktų viena ir išstatytų save ir visas šiaurės valstybes sunaikinimo pavojui. Helsinkis tad atmetė tokius amžinus likimo saitus, kurie, kaip ir šiuo atveju, gal būtų naudingi diktuojančiai d'ždulei Amerikai, bet pražūtingi mažutei ir visada paklūsiai turėšančiai Suomijai. Gi „ir mažas kraštas turi teisę gyventi ir gintis“, kaip sakoma notoje. Šiuo metu gyvybės išlaikymo imperatyvas kaip tik byloja, jog „Suomijai nepaprastai svarbu, kad, jai patekus į ilgalaikį gynimosi karą su Sovietų Sąjunga, tuo pačiu metu ir Vokietija kovoja su tuo Suomijos priešu“.

Į tą pačią minčių eigą darniai įsijungia ir taiklūs suomių atsakymas į bandymą prikišti Suomijai, jog jos veiksmus lemiantį Vokietija. Prieš bolševikus vedamas karas, kaip matėm, yra atskiras sau dalykas; šiaip gi „Suomija nori savo reikalą sutvarkyti pati, pasiremmdama savo tautine vienybe...“

Žemės ūkio Rūmų agronomų suvažiavimas

Pirmasis posėdis

Vakar, lapkričio 13 d., prasidėjo Žemės ūkio Rūmų agronomų suvažiavimas, kuris vyksta dar ir šiandien. Suvažiavime dalyvauja apie 180 agronomų. Suvažiavimą atidarė kap. Schönöneck, perskaitydamas Generalinio Komisararo Dr. von. Renteln žodį (spausdinamą skyrium). Gen. žemės ūkio tarėjas agr. Petronis pasveikino suvažiavimą pirmojo generalinio tarėjo ir savo vardu pabrėždamas, kad niekas taip ūkininko negerbia ir nevertina, kaip nacional-socialistinė Vokietija.

Po to Dr. Gaul kalbėjo apie žemės ūkio gamybos pakėlimą. Gamybos pakėlimo pagrindą sudarys žemės pagerinimas. Čia pirmąją priemonę reikia laikyti pakankamą žemės nusausinimą. Iš 4.500.000 ha naudojamo ploto 70% arba lygiai 3.000.000 ha žemės reikia nusausinti. Iki šiolieji nusausinta — atvirais grioviais 30—35%, drenažu 1—2%. Nusausinimo darbai kitais metais turės būti dideliu mastu pavartyti pirmyn. Pirmiausia reikės ariamos žemės plotus kiek galima nusausinti atvirais grioviais. Po to seks žalieji supelkėję plotai, kurie turės pavirsti ariama žeme, ir trečioje eilėje — pievos, kurios ir liks žaliaisiais plotais. Nusausinimo tikslams Lietuvoje pagaminama apie 3.000.000 drenažo vamzdžių. Jeigu ūkininkas negali nusausinimo išlaidų apmokėti, bus duodama jam mažaprocentinė ir ilgalaikė paskola. Tuo reikalu jau rengiami potvarkiai.

Dirvų kalkinimas — tai antra didelė pagerinimo priemonė. Per žiemą turi būti išvežtas kalkių purvas iš cukraus fabriku. Be to, planuojama prie Akmenės pastatyti kalkių gamyklą, kurioje būtų gaminamos gerosios kalkės dirvoms ir pievoms kalkinti. Apie 60—70% dirvų yra rūgščios.

Labai blogas dalykas su puvenų teikimu ariamai žemei ir pievoms. Reikia pasirūpinti, kad ūkininkas gamintų gerai perpuvusį tvarto mėšlą.

Pašarų gamybos sąlygos yra labai blogos. Pievas ir dirbtines gamyklas tuojau reikia gerinti. Ūkininkai turėtų ir vasarą, sausrų metu, gyvulius šerti tvartuose, tuo būdu iš vienos pusės būtų išvengta pieno sumažėjimo, kuri sukelti išdegusios žolienos, iš kitos pusės, šeriant tvarte, žymiai padaugėtų gyvulių mėšlo.

Svarbiausias dirvose auginamas pašaras yra raudonieji dobilai. Daugumoje atsitikimų dobilienose pastebėta daugiau ramunių ir kitokių piktžolių, negu dobilų. Todėl reikia sėti raudonųjų dobilų ir žolių mišinius.

Kiekvienais metais, ypač anksti pavasarį, pajuntama pašaro stoka. Sustiprintai reikia propaguoti žieminių rugių su vikiais arba žieminių kviečių su vikiais mišinius žaliajam pašarui. Jeigu šio pigaus pašaro negalima sušerti žalio pašaro pavidalu, tai reikia jį silosuoti. Be to, dirbamoje žemėje pašarui auginti tinka lapiniai kopūstai ir pašariniai kokurūzai. Šie abu augalai čia dar nepažįstami. Pavasarį, įrengiant daugely vietų parodomuosius šių augalų bandymus, norima pasiekti greito šių augalų išplitimo.

Javų auginimo srityje reikia siekti pagerinimo plečiant žieminių rugių, o priemolio dirvose gal ir žieminių kviečių pasėlius. Vasarajaus plotus pirmoje eilėje reikėtų lengvose žemėse sumažinti.

Labai didelę reikšmę žemės pagerinimui, ypač kovoje su piktžolėmis, reikia skirti bulvėms. Iki šiol bulvėms buvo apsodinama 200.000 ha. Šis plotas kitais metais turi būti padidintas iki 250.000 ha. Bulvų derlių reikia dvigubai padidinti, geriau dirbant žemę ir įveisiant gerą sėklą.

Laukų kultūrų eilėje ypatinga vieta tenka linams. Ankstybesniais metais linais buvo apsėjama bemaž 100.000 ha. Dėl netikusių sovietų šeiminkavimo linų pasėlių plotas nusmuko iki 60.000 ha. Visomis priemonėmis reikia stengtis linų auginimą pagerinti — reikia pagerinti pluošto rūšį.

Reikia skubiai pasirūpinti moderniomis mašinomis ir įrankiais, kad galima būtų tinkamai žemę įdirbti ir kovoti su piktžolėmis. Jau yra nustatyta reikalingieji kiekiai tų mašinų ir atsarginių dalių, kurių čia

(Lietuvoje) pasigaminti negalima. Dėl jų parūpinimo iš Reicho jau yra pradėtos derybos.

Laukų kultūroms pakelti didelės reikšmės turi geros sėklos parūpinimas. Sėklos keitimas turi virsti bendru labu. Stengiamasi kiek galint daugiau įgabenti iš Reicho tinkamiausių grūdų bei šakniavaisių rūšių.

Savo kalbos pabaigoje dr. Gaul ragino argonomus dirbti su tokiu pat darbštumu, kruopštumu ir džiaugsmu, kaip iki šiol jie kėlė dirbo.

P. Elsmann pabrėžė ūkininkų prievolių pildymą, kad ūkininkas turi prisidėti prie bolševizmo sunaikinimo — prie Naujosios Europos kūrimo.

P. Fröhlich iškėlė artimiausius gyvulininkystės uždavinius. Lietuva ateity turės būti veislinių gyvulių auginimoja Rytų erdvei.

Dr. Zubovas skaitė įdomią paskaitą apie dirvų gerinimą.

ŽŪR pirm. J. Fiedzinskis nušvietė bolševikų apardyto ūkio padėtį ir Ž. Ū. Rūmų ateities uždavinius. Ūkininkas į savo žemę įdėjo daug lešų, daug vargo. Bolševikai private nuosavybę panaikino — žemę nacionalizavo. Ir ūkininkas nebežinojo kam jis dirbo. Toks nežinojimas atėmė ūkininkui svarbiausią akstiną, kuris jį skatino dirbti, stengtis. Užtat ir žemės ūkis per vienarius metus smarkiai nusmuko. Paskiau vis labiau aiškėjo, kad bus stengiamasi privatų ūkį likviduoti. Juo toliau, juo labiau imta ūkininką niekinti, ta ūkininką, kuris visą laiką palaikė krašto egzistenciją, kol pagaliau nemaža ūkininkų buvo pagrobta iš savų sodybų ir išvežta į tolimus kraštus.

Bolševikai žemės ūkį visapusiškai apardė. Perėmę žemę sėjos plotas buvo sumažėjęs. Ypač sumažėjo žiemkenčių sėja. Gyvulininkystė taip pat smarkiai nukentėjo, nors ūkininkas ir labai stengėsi, kad gyvulių skaičius nesumažėtų. Raguočių kontrolė prieš bolševikų okupaciją buvo plačiai išsivysčiusi. O bolševikai kontrolės asistentus

gyventojų aprūpinimas bulvėmis negalėjo būti užbaigtas, aš pratesių šelmų apsirūpinimo terminą ligi 1941 m. gruodžio 1 d. Kaunas, 1941 m. lapkričio 12 d. Kauno Miesto Komisararas

VALST. SPIRITO IR DEGTINĖS TRESTAS TURI 19 SPIRITO VARYKLŲ

Valstyb. Spirito ir Degtinės Trestas savo žinioje turi 19 spirito varyklų, 5 valst. degtinės gamyklas, 2 spirito rektifikacijos imones, 2 mielių fabriku, 1 likeriu fabriku ir 1 kamščių fabriku. Likusios spirito varyklos (iš viso 21), kaip glaudžiai susijusios su valstyb. ūkiais, yra Valstyb. Ūkių Departamento žinioje. Taip pat 2 mielių fabriku (Kaune, Antanave), kaip kombinatai su anglirūkštės ir alaus fabrikuais nuo š. m. rudens yra perduoti Alesu Trestui.

Nuo bolševikinės okupacijos ir karo metu Valst. Spirito ir Degtinės Tresto žinioje esamos imonės nukentėjo nedaug. Tresto darbai daugiausia sunkumų sudaro ryšių stoka su provincija ir karo metu pasunkėjusios transporto sąlygos. Ypač yra pasunkėjęs žalio spirito pervežimas iš varyklų ir rektifikacijos imonės ir rektifikuoto spirito pervežimas į degtinės gamyklas. Taip pat neigiamai atsiliepa kai kurių užsienių žaliavų stoka, pvz.: likeriu ir kamščių gamybos reikalams.

Tačiau Tresto vadovybė visus sunkumus, kurie kyla dėl karo meto są-

pradėjo naudoti savo propagandai, ir raguočių kontrolė beveik visai paėjo. Sumažėjus raguočiams, pieno ūkis krito 25%. Tas pats atsitiko ir kiaulių, paukščių ir kitais ūkiais.

Žemės ūkio gamybos atstatymas ejo gana sunkiai. Buvo griebtasi įvairių potvarkių sugriautam žemės ūkiui atstatyti. Buvo atgaivinti ŽŪR. Iš karto buvo sunku sudaryti ŽŪR aparatą, nes daugelis agronomų buvo išblaškyti. Pradžioje agronomams buvo labai daug darbo. ŽŪR jiems talkon pasiuntė laukų ūkio technikų.

ŽŪR stengiasi ko labiau išplėsti švietimo tinklą. Iki šiol ūkiška spauda ne pas kiekvieną ūkininką patenka. ŽŪR per savo agronomų praves ūkiškosios spaudos platinimo propagandą. Įsteigtas ŽŪR radio laikraštis, kuris labai daug padėjo centrui susisiekti su provincija. Žemės ūkio švietimas smarkiai yra pažengęs priekin: įsteigta šiais metais 16 naujų emės ūkio mokyklų, ruošiami 4 mėnesių žiemos žemės ūkio kursai suaugusiems, įsteigta kergimo punktai, namų ūkio ir kontrolės asistentų kursai, atgaivinta jaunųjų ūkininkų raiteliai, atnaujinta statybos paruošimo darbai. Ateity ŽŪR numato išleisti visą eilę žemės ūkio vadovėlių. Dalį vadovėlių tikimasi išleisti tuoj po Naujų metų. Ateinančiais metais yra numatyti surengti 1300 propagandinių bandymų. Bandymams jau yra paruošta ir samata, kurios suma yra daugiau kaip 2 mil. RM.

Iki šiol žemės ūkio darbas vyksta normaliai. Vokiečių karinė ir civilinė valdžia labai domisi žemės ūkiu ir, kiek galėdama, jį remia.

ŽŪR dir. agr. Mellinas padarė platų pranešimą apie jaunųjų ūkininkų raitelių reikalus. Jaunųjų ūkininkų veikla šiuo metu yra gana didelė ir bus stengiamasi dar labiau ją išplėsti. Jiems yra organizuojami įvairūs praktiški kursai, šiuo metu jau yra suorganizuota mezgimo, rankdarbių gamybiniai kursai. Gamybinių kursų tikslas — paruošti jaunuosius ūkininkus vasaros darbams.

Agr. Musteikis iškėlė augalininkystės darbų vykdymą. Iki šiol žemės dirbimas pas mus šlubuoja. Todėl ateinančiais metais daugely vietų bus įrengta laukų kultūros bandymai — pavyzdiniai laukų kultūros ploteliai. Atkreipiamas dėmesys ir į žolių kultūrinimą. Numatoma sekanciais metais sukultūrinti 15.000 ha žolių ploto. Ūkininkams žolių kultūrinimui bus duodamos pašalpos.

Agr. Vinickas referavo apie augalų apsaugą. Geriausia augalų apsauga — sėklų beicavimas. ŽŪR ateinančiais metais savo darbų programoje yra įtraukę ir sėklų beicavimo bandymus. Ir šiuos bandymus bus stengiamasi kuo labiau išplėsti.

Agr. Viktorauskas pabrėžė specialių kultūrų reikalus. Sody ūkis dėl žiemos šalčių smarkiai yra sumažėjęs. Jį reikia padidinti 10%. Sody ūkiui padidinti yra reikalingos gamybinės priemonės — reikia steigti naujų medelynų. Taip pat tuoj bus įvesta ir medelynų kontrolė, kuri padės labiau išsiplėsti sody ūkiui. Kol priaus sodai, reikia padidinti braškių, vaisių, daržovių auginimą. Tabako ir apynių auginimas taip pat bus plečiamas.

J. R.

lygu, p. Generalinio Komisararo Įstaiigos padedama, kiek galėdama, šalina ir šioje gamybos srityje ypatingų sutrikimų tuo tarpu nepastebima. (ir)

VILNIAUS UNIVERSITETE

visų fakultetų klausytojų registracijos baigiamasis terminas yra š. m. lapkričio 30 d.

Der Stadtkommissar: Öffentliche Bekanntmachung Nr. 44 betreffend Festsetzung der Polizeistunde:

Mit sofortiger Wirksamkeit setze ich die Polizeistunde an Werktagen sowie an Sonn- und Feiertagen auf 23 Uhr fest.

Die Betriebe des Hotel- und Gaststaettengewerbes muessen durchgehend von 7 bis 22.30 Uhr geoeffnet sein.

Der Stadtkommissar: gez. CRAMER SA-Oberfuehrer Kaunas, den 14. November 1941.

Miesto Komisaros Skelbimas Nr. 44 nustatant drausina laiką

Nustatau nuo šiol galiojantį draudimą vaikščioti nuo 23 val. lygiai darbo dienomis, lygiai ir sekmadieniais bei šventadieniais.

Viesbučių ir svetainių verslamonės turi būti nuolat atdaros nuo 7 ligi 22 val. 30 min.

Miesto Komisaros (pas.) CRAMER SA-Oberfuehrer Kaunas, 1941 m. lapkričio 14 d.

Der Stadtkommissar Öffentliche Bekanntmachung Nr. 52

Da das Betteln nach wie vor in jeder Form verboten ist, wird nochmals ausdrücklich auf dieses Verbot hingewiesen. Von nun an werden alle Personen, die betteln oder hausierend angetroffen werden, festgenommen und strengstens bestraft. Werden Kinder bettelnd oder hausierend angetroffen, so werden deren Erziehungsberechtigte (Eltern, Vormünder u dergl.) zur Verantwortung gezogen. Gastwirte und Betriebsleiter von öffentlichen Lokalen sind verpflichtet, das Betteln und Hausieren in ihren Lokalen zu unterbinden. Wird den Gastwirten und Betriebsleitern von öffentlichen Lokalen nicht sofort Folge geleistet, so ist das zuständige Polizeirevier zu verständigen. Kaunas, den 12. November 1941.

Der Stadtkommissar gez. CRAMER SA-Oberfuehrer.

Kauno Miesto Komisaros Skelbimas Nr. 52

Kadangi kaip anksčiau taip ir ateityje visokeriopas elgetavimas yra uždraustas, dar karta įsakmiai primenamas šis draudimas.

Nuo šiol visi aptiktieji beelgetaujant ar į namus atsibastant asmenys

bus suimami ir griežčiausiai baudžiami. Jei beelgetaujant bus aptikti vaikai, tai jų teisėti auklėtojai (tėvai, globėjai ir t. t.) bus traukiami atsakomybėn.

Svetainių ir viešų įmonių vedėjai įpareigojami sudrausti elgetavimą jų įmonėse. Jei kas tučtuojau nepaaklausys tų įmonių vedėjų įspėjimo, reikia pranešti atitinkamai policijos nuovadai. Kaunas, 1941 m. lapkričio 12 d. Miesto Komisaros (pas.) CRAMER SA Oberfuehrer

Der Stadtkommissar Öffentliche Bekanntmachung Nr. 53

Ueber die Kartoffelversorgung der Bevölkerung von Kaunas-Stadt.

Da die Versorgung der Bevölkerung mit Kartoffeln bis zum 15. XI. 1941 noch nicht abgeschlossen werden konnte, verlängere ich die Frist, bis zu der sich jede Haushaltung einzudecken hat, bis zum 1. XII. 1941. Kaunas, den 12. November 1941. Der Stadtkommissar in Kaunas.

Kauno Miesto Komisaros Skelbimas Nr. 53

Dėl Kauno miesto gyventojų aprūpinimo bulvėmis, Kadangi ligi 1941 m. lapkričio 15 d.